Peter Watts

INSULA

Traducere şi note de Alina Sârbu[1]

[1] Titlul original - ***The Island***; a fost publicată în iulie 2009 în The New Space Opera 2; Premii: 2010 - Hugo Award, Novelette (Win); 2010 - Locus Poll Award, Novelette (Place: 3); 2010 - Sturgeon Award, Shortlist (Nomination). A apărut în limba română în Colecția Povestiri Ştiințifico-Fantastice Anticipația nr. 1/serie nouă/2012.

Noi suntem oamenii cavernelor. Noi suntem Bătrânii, Străbunii, maimuțele siderurgiste plătite cu ora. Noi vă țesem plasele şi vă construim porțile voastre de intrare fermecate, băgăm ața-n fiecare ac la şaizeci de mii de kilometri pe secundă. Noi nu ne oprim niciodată. Nici măcar nu îndrăznim vreodată să încetinim, de teamă ca nu cumva lumina venirii voastre să ne transforme-n plasmă. Totul numai şi numai pentru voi.

Totul pentru ca voi să puteți păşi din stea în stea fără să vă întinați picioarele în pustietățile nesfârşite şi sterpe dintre ele.

Îndrăznim chiar atât de mult dacă vă cerem ca măcar să ne vorbiți din când în când?

Ştiu destule despre evoluție şi inginerie genetică. Ştiu cât de mult v-ați schimbat. Am văzut aceste portaluri dând naştere unor zei şi unor demoni, şi unor chestii dincolo de puterea noastră de pricepere, chestii despre care nici nu pot crede c-au fost cândva oameni - autostopişti extratereştri, poate, călătorind pe şinele pe care le-am lăsat în urma noastră. Cuceritori extratereştri. Distrugători, cel mai probabil.

Dar am mai văzut şi porțile acelea rămânând întunecate şi goale pân-ce s-au stins în depărtări şi-au dispărut vederii. Am dedus c-ar fi fost vorba de molime şi epoci întunecate, de civilizații până-n temelii mistuite de flăcări şi de altele ce s-au înălțat din propria cenuşă - iar uneori, mai târziu, lucrurile care ieşeau semănau nițeluş cu navele pe care le-am fi putut construi noi înşine în vremurile bune de-altădată. Şi-şi vorbeau unele altora - prin radio, laser, purtători neutrinici - şi, câteodată, vocile lor semănau, oarecum, cu ale noastre. Şi-a fost o vreme când am îndrăznit chiar să sperăm că erau într-adevăr asemenea nouă, că, iată, cercul se-nchisese din nou, c-ajunsesem din nou la făpturi cu care am fi putut vorbi. Am pierdut însă şirul dăților când am încercat să spargem gheața dintre noi.

Am pierdut şirul eonilor care-au trecut de când ne-am lăsat păgubaşi.

Toate aceste iterații care se estompează în urma noastră... Toți aceşti hibrizi şi post-oameni. Şi nemuritori, zei şi oameni ai cavernelor catatonici prinşi în cursă în caleşti magice pe care nici nu pot începe să le înțeleagă. Nici măcar unul dintre ei nu a îndreptat un laser-de-comunicare în direcția noastră, să zică şi el un „Bună! Ce mai faceți?" sau un „Ştiți ce? Am găsit leacul pentru Maladia Damasculuí!" sau chiar şi-un: „Mulțumim, gagiilor, țineți-o tot aşa, faceți o treabă excelentă!"

Nu suntem parte a cine ştie cărui rahat de cargocult. Noi suntem coloana vertebrală a afurisitului vostru de imperiu. Fără noi, nici măcar n-ați mai fi aici!

Şi... şi sunteți copiii noştri. Indiferent ce-oți fi devenit, ați fost cândva asemenea nouă, asemenea mie. Am crezut în voi cândva. A fost o vreme, demult, demult de tot, când credeam în misiunea asta din tot sufletul.

De ce v-ați lepădat de noi?

Şi uite-aşa începe o altă construcție.

De data asta, când deschid ochii, dau peste o față familiară pe care n-am mai văzut-o însă niciodată: un băietan abia, probabil între 20 şi 25 de ani, din punct de vedere fiziologic. Chipul îi e un pic şui, pometii fiindu-i mai teşiți în stânga decât în dreapta. Urechile-i sunt prea mari. Arată aproape natural. N-am mai vorbit de milenii bune. Vocea-mi iese doar ca o şoaptă:

— Cine eşti?

Ştiu, ştiu, nu-i chiar ceea ce se presupune c-ar trebui să-ntreb. Nu-i prima întrebare pe care oricine de pe *Eriophora*[1] o pune după ce se-ntoarce.

— Sunt al tău, spune, şi, uite-aşa, cât ai zice peşte, devin

---

1 ***Eriophora*, gen de păianjeni comuni al căror nume îşi are originea în cuvintele greceşti *erio*, „lână", şi *phorein*, „a căra, a duce".**

mamă.

Vreau să las informația asta să se aşeze un pic, dar nu-mi dă ocazia:

— Nu erai programată să te trezeşti, dar Cimpanzeul are nevoie de brațe-n plus pe punte. Construcția următoare are o problemă.

Vasăzică, maimuțoiu' încă deține controlul. Maimuțoiu' deține mereu controlul.

Misiunea merge mai departe.

— Problemă? întreb.

— Scenariul unui contact, probabil.

Mă-ntreb când s-o fi născut. Mă-ntreb dacă, înainte de acest moment, şi-o fi pus vreodată vreo întrebare în legătură cu mine.

El însă nu-mi spune nimic. Relatează doar:

— Soarele care-i chiar în fața noastră. O jumătate de an-lumină. Cimpanzeul crede că, poate, ne vorbeşte. Oricum o fi... Fiul... meu ridică din umeri: Nu-i nicio grabă. Timp berechet.

Dau aprobator din cap, dar el şovăie. Aşteaptă Marea întrebare, dar deja am zărit un soi de răspuns pe chipul său. Întăririle noastre se presupune c-ar fi trebuit să fie fără prihană, construite din gene perfecte, îngropate adânc de tot în stratul protector din fier-bazalt al lui *Eri,* la adăpost de lapovița radiațiilor electromagnetice ale deplasării spre albastru. Şi, cu toate acestea, băiatul are defecte. Îi zăresc degradarea pe chip, zăresc acele micuțe perechi de nucleotide date peste cap ce reverberează de la nivel microscopic şi-l deformează, îl fac să fie niţeluş bizar. Arată ca şi cum ar fi crescut pe-o planetă. Arată ca şi cum s-ar fi născut din părinți ce şi-au petrecut întreaga viață bombardați de lumina brută a soarelui.

Cât de anormali trebuie să fi devenit până acum, dacă până şi pietrele noastre de construcție perfecte s-au degradat atât de mult? Oare cât de mult ne-a luat? Oare cât timp am fost moartă?

„Cât de mult...?” asta-i prima întrebare pe care-o pun toți.

Numai că după tot timpul ăsta, eu, una, nu mai vreau să aflu.

Când ajung pe punte, e singur în dreptul tancului tactic, cu ochii plini de iconuri şi traiectorii. Poate că zăresc, totodată, ceva din mine acolo.

— Nu ți-am reținut numele, spun, deşi l-am căutat în manifestul navei, în declarația de expediție unde sunt trecuți toți oamenii şi toate mărfurile de la bord.

Abia dac-am făcut cunoştință şi deja îl mint!

— Dix, zice, rămânând cu ochii fixați pe tanc.

Are mai bine de zece mii de ani. Şi-a fost în viață pentru vreo douăzeci din ei, poate. Mă-ntreb cât de mult ştie, pe cine-o fi întâlnit în decursul acelor puține decenii: îi cunoaşte pe Ishmael sau pe Connie? Ştie, cumva, dacă Sanchez şi-a revenit după vrăjmaşa lui ciocnire cu nemurirea?

Mă-ntreb, dar nu pun nicio întrebare. Există totuşi nişte reguli.

Mă uit de jur împrejur:

— Noi alcătuim tot echipajul?

Dix dă aprobator din cap:

— Pentru moment. O să trezim mai mulți dacă vom avea nevoie. Dar...

Vocea i se stinge.

— Da?

— Nimic.

Mă alătur lui Dix lângă tanc. Valuri diafane atârnă înăuntru ca un fum înghețat, codificat după culoare. Suntem la marginea unui nor de praf molecular. Cald, semiorganic, cu o grămadă de materiale în stare brută: formaldehidă, etilen-glicol, obişnuitele substanțe prebiotice. Un locşor numai bun pentru o construire rapidă. O pitică roşie priveşte feroce, c-o lumină nedesluşită, din centrul Tancului. Maimuțoiu' a denumit-o DHF428 din motive de care de mult am uitat să-mi mai pese.

— Păi, pune-mă la curent, îi cer.

Căutătura lui e nerăbdătoare, chiar nervoasă:

— Şi tu?

— Ce vrei să spui?

— Ca şi ceilalți. La celelalte construcții. Cimpanzeul poate să-mproaşte doar specificațiile, dar ei vor să vorbească şi să tot vorbească întruna.

Rahat, conexiunea lui e încă activă! E online.

Schițez un zâmbet căznit:

— Doar o... tradiție culturală, presupun. Noi stăm de vorbă despre o grămadă de lucruri, ne ajută să... să reluăm legătura. După ce-am fost la pământ atât timp.

— Da-i atât de încet! se plânge Dix.

Nu ştie. De ce nu ştie?

— Mai avem o jumătate de an-lumină, zic şi-arăt afară. E vreo grabă?

Îi zvâcneşte colțul gurii:

— Vonele au fost lansate conform planului.

Şi, ca la comandă, un grup de luminițe de culoare violet, cât un vârf de ac, scânteiază în Tanc, la cinci trilioane de kilometri în fața noastră.

— În cea mai mare parte, încă mai absorb praf, dar am avut mare noroc cu vreo câțiva asteroizi de mari dimensiuni, aşa că rafinăriile au fost conectate la rețea foarte repede. Deja fuseseră extrudate primele componente ale porții. Şi-apoi Cimpanzeul a văzut nişte fluctuații în radiațiile solare - în special infraroşii -, care se extindeau şi spre spectrul vizibil.

Tancul clipeşte spre noi: pitica roşie intră în intervalul ei de luminozitate sporită.

Şi, mai mult ca sigur, pâlpâie.

— Presupun că e-o secvență non-aleatorie.

Dix îşi înclină capul un pic într-o parte, neaprobând propriu-zis.

— Reprezintă grafic seria cronologică.

N-am fost niciodată în stare să scap de obiceiul meu de a-mi ridica un pic vocea atunci când mă adresez maimuțoiului.

Supus (auzi tu vorbă, supus! Asta chiar că-i de râs şi mai multe nu!), Inteligența Artificială şterge imaginea digitală a spațiului şi o înlocuieşte cu:

....

— O secvență repetitivă, mă informează Dix. Impulsurile luminoase de pe ecran nu se schimbă, dar spațierea lor prezintă o creştere logliniară care se repetă la fiecare 92,5 corseci. Fiecare ciclu începe cu 13,2 clicuri/corsec şi se degradează în timp.

— Nici-o şansă să fie ceva natural? O micuță gaură neagră care se fâțâie de colo-colo prin centrul stelei, poate?

Dix dă din cap sau aşa ceva, o aplecare în diagonală a bărbiei care, cumva, transmite negația:

— Da-i mult prea simplă pentru a conține multă informație. Nu e ca o conversație adevărată. Mai degrabă... ei bine, e mai degrabă ca un strigăt.

Are dreptate, într-o oarecare măsură. Poate că nu-i multă informație, dar e suficientă. Suntem aici. Suntem inteligenți. Suntem suficient de puternici să fixăm o-ntreagă afurisită de stea la un întrerupător cu rezistență reglabilă!

În definitiv, poate că nu-i tocmai cel mai bun locşor pentru o construcție.

Spun cu gura pungită:

— Soarele ne dă binețe. Asta-i ceea ce vrei să spui.

— Poate. Dă binețe cuiva. Numai că secvența-i prea simplă pentru a fi un semnal de tip Piatra din Rosetta. Nu-i o arhivă, nu se poate dezarhiva singură. Nu-i nici o secvență Fibonacci, nici una de inegalități Bonferroni, nici numărul pi. Nu-i nici măcar o tablă a înmulțirii. Absolut nicio chestie pe care s-o poți folosi ca bază pentru crearea unei limbi creole.

Da, dar totuşi... E-un semnal inteligent.

— E nevoie de mai multe informații, spune Dix, dovedindu-se astfel a fi maestrul afirmării chestiilor orbitor de clare.

— Vonele, aprob cu o mişcare din cap.

— Ăăă, ce-i cu ele?

— Am stabilit deja o rețea. Foloseşte o grămadă de ochi proşti ca să imiți unul bun. E mai rapid decât să construieşti prin înaltă inginerie un observator în capătul ăsta sau decât să reutilezi una dintre fabricile de la fața locului.

Îşi gogonează ochii. Pentr-o clipă pare de-a dreptul înfricoşat dintr-un motiv oarecare. Dar clipa trece şi el înclină din nou capul în modul ăla ciudat:

— Numai că asta ar stoarce prea multe resurse dinspre construcția propriu-zisă, nu-i aşa?

— Ar stoarce, încuviințează maimuțoiul.

Îmi înăbuş un fornăit dezaprobator:

— Dacă tot eşti atât de îngrijorat de atingerea punctelor de reper ale construcției, Cimpanzeule, de ce nu iei tu în calcul şi riscul potențial pe care îl reprezintă o inteligență suficient de puternică încât să controleze energia emisă de un întreg soare?

— Nu pot, recunoaşte. Nu am suficiente informații.

— N-ai nicio informație. Despre ceva ce-ar putea trage misiunea asta pe linie moartă dac-ar dori-o. Aşa că probabil c-ar trebui să facem rost de ceva lămuriri.

— OK. Am repartizat sarcini noi vonelor.

Confirmarea licăreşte de pe un perete despărțitor convenabil amplasat, o secvență complexă de instrucțiuni de dans transmise înspre vidul de-afară. Peste şase luni, o sută de roboți autoreplicanți vor valsa până vor forma o rețea de supraveghere improvizată; iar patru luni după aceea, s-ar putea să avem de dezbătut ceva mai mult decât doar vidul.

Dix mă cercetează de parcă tocmai aş fi rostit cine ştie ce incantație magică.

— O putea el să conducă nava, îi spun, dar e-al naibii de prost. Câteodată trebuie să-i spui pe litere ce şi cum.

Pare vag jignit, dar chiar n-ai cum să confuzi surprinderea pe care-o ascunde. Chiar nu avea habar asta. Pur şi simplu nu avea habar.

Cine mama dracului l-a crescut tot timpul ăsta? A cui problemă-i ăsta?

Nicidecum a mea.

— Trezeşte-mă peste zece luni, zic. Mă duc înapoi la culcare.

E ca şi cum n-ar fi plecat niciodată. Mă cocoț înapoi pe punte şi iată-l holbându-se în consola tactică. DHF428 umple tot tancul, un glob roşu, umflat, care transforma chipul fiului meu într-o mască diabolică.

El nu-mi aruncă nici măcar cea mai infimă căutătură, stând cu ochii holbați, cu degetele zvâcnindu-i de parc-ar trece un curent electric prin ele:

— Vonele nu-l văd.

Încă mai sunt un picuț amețită după decongelare:

— Să vadă ce...

— Secvența!

Vocea lui e la limita panicii. Se hâțână înainte şi-napoi şi-şi mută greutatea de pe-un picior pe altul.

— Arată-mi!

Consola tactică se-mparte fix pe mijloc. Pitice clonate ard acum în fața mea, fiecare, probabil, de două ori cât pumnul meu. În stânga, o imagine din perspectiva navei noastre, *Eri* DHF428 se bâlbâie ca şi-nainte, şi aşa cum a făcut-o, probabil, în decursul acestor zece luni. În dreapta, o imagine compozită ce-mbină perspectiva mai multor ochi: o rețea de linii de interferometrie construită de nenumărate vone precis spațiate, cu imaginile obținute de ochii lor rudimentari suprapuse şi paralaxate[1] pentru a obține ceva ce se-apropie de înalta rezoluție. În ambele părți, contrastul a fost mărit în mod avantajos, ca să pună în evidență pentru ochiul uman infinita clipire a piticei roşii.

---

[1] *Parallax mapping*, „cartare paralactică", metodă de îmbunătățire a tehnicilor de cartare aplicate texturilor în aplicațiile de desenare 3D (spre exemplu, pentru jocuri video); grație acestei tehnici, utilizatorul va vedea, să spunem, ziduri de piatră cu mai multă profunzime aparentă şi, în ansamblu, simularea va avea mai mult realism. Tehnica a fost prezentată pentru prima oară în 2001, de Tomomichi Kaneko şi colaboratorii săi.

Numai că ea clipeşte doar din partea stângă a afişajului optic. În dreapta, 428 ne priveşte fioros, în mod constant, ca o lumânare obişnuită.

— Cimpanzeule, e vreo şansă ca rețeaua să nu fie suficient de sensibilă pentru a zări fluctuațiile?

— Nu.

— Hâm!

Încerc să mă gândesc la vreun motiv pentru care ar minți în legătură cu asta.

— N-are sens! se plânge şi fiul meu.

— Are, murmur, dacă nu soarele e cel care pâlpâie.

— Dar pâlpâie... Îşi suge dinții: Poți să-l vezi cum pâl... ia stai puțin, vrei să zici: e ceva în spatele vonelor? Între... ele şi noi?

— Mhâââm!

— Un soi de filtru, şi Dix se relaxează un pic. Dar totuşi nu l-am fi văzut? Nu l-ar fi lovit vonele care plecau dinspre noi?

Îmi pun din nou vocea în modulul ComunicareCuCimpanzeul:

— Care-i câmpul vizual actual al aparatului optic din partea din față a lui *Eri*?

— Optsprezece mikeşi[1], raportează maimuțoiul. În banda de emisie a lui 428, conul e de trei virgulă patru secunde-lumină în diametru.

— Măreşte-l la o sută de secunde-lumină.

Sectorul cu ochii lui *Eri* se umflă, făcând să se şteargă treptat punctul de vedere opus. Pentru o clipă, soarele umple din nou tot tancul, vopsind puntea-n stacojiu. Apoi se micşorează de parc-ar fi fost devorat dinspre interior.

Remarc scame pe afişajul optic.

— Poți să limpezeşti tot zgomotul ăla?

— Nu-i zgomot, raportează maimuțoiul. E praf şi gaz

---

[1] *Mike* este modul în care se pronunță litera *m* în alfabetul fonetic al International Civil Aviation Organization (ICAO). Cum *m* este simbolul metrului, câțiva mikeşi înseamnă, aşadar, câțiva metri.

molecular.

Clipesc:

— Care-i densitatea?

— Una estimată la o sută de mii de atomi pe metru cub.

Cu două ordine de mărime prea mare, până şi pentru o nebuloasă.

— De ce-i aşa de greu?

Cu siguranță, am fi detectat orice puț gravitațional suficient de puternic pentru a menține atât de mult material prin vecini.

— Habar n-am, răspunde maimuțoiul.

Am dezgustătoarea senzație că eu s-ar putea să ştiu de ce:

— Setează câmpul vizual la cinci sute de secunde-lumină. Sporeşte intensitatea culorii-false[1] până aproape de infraroşu.

Într-un mod absolut amenințător, spațiul se înnegreşte în tanc. Soarele mititel din centrul său, redus la dimensiunea unui icon, străluceşte cu o luminozitate sporită: o perlă incandescentă într-o apă nămoloasă.

— O mie de secunde-lumină, comand.

— Iată! şopteşte Dix: spațiul real recâştigă marginile tancului, întunecat, clar, ca la începuturi.

428 se cuibăreşte în inima unui văl sferic, estompat. Mai dai uneori peste astfel de formațiuni, rebuturi lepădate de stelele din vecinătate, ale căror frământări au aruncat în afară gaze şi razi de radiații pe-ntinsul a ani şi ani-lumină. Numai că 428 nu-i rămăşița unei nove. E o pitică roşie, apatică, de vârstă mijlocie. Deloc vrednică de luat în seamă.

Cu excepția faptului că stă fix în centrul unei bule de gaz

---

[1] *False color* (AE), „imagine falsă", se referă la un grup de tehnici de atribuire de culoare folosite în diverse domenii (imagini astronomice sau medicale etc.) care ajută la afişarea color a unor imagini care au fost înregistrate în spectrul vizibil sau nevizibil electromagnetic. O imagine cu culoare falsă este una în care un obiect este înfățişat ca având nişte culori diferite de cele pe care le-ar prezenta într-o fotografie (i.e. într-o imagine în culori adevărate).

subțiratice, fragile, cu diametrul de 1,4 unități astronomice. Şi a faptului că această bulă nu se atenuează sau nu devine mai difuză, sau nu se estompează treptat în acea bună noapte. Nu - doar dacă nu cumva e oarece în neregulă cu afişajul optic -, această nebuloasă sferică, micuță se întinde pe vreo 350 de secunde-lumină din punctul său central şi apoi pur şi simplu se termină, iar granițele-i sunt cu mult prea asemănătoare tăişului unui cuțit, mai tăioase decât are natura vreun drept să fie.

Pentru prima oară după milenii întregi mi-e dor de conducta mea corticală. Îmi ia o eternitate să introduc termenii de căutare folosind mişcări intermitente, rapide ale ochilor pentru a indica literele de care am nevoie pe tastatura din capul meu, şi asta doar pentru a obține răspunsuri pe care le ştiu deja.

Numerele încep să vină-napoi.

— Cimpanzeule! Vreau vârfuri de intensitate a culorii false la 335,500 şi 800 de nanometri.

Linţoliul din jurul lui 428 străluceşte ca aripa unei libelule, ca un balon de săpun iridescent.

— E *frumos,* şopteşte fiul meu, cuprins de venerație.

— E fotosintetic.

Feofitină şi eumelanină, conform analizei spectrografice. Există până şi urme dintr-un soi de pigment Keipper pe bază de plumb care absoarbe razele X din zona de măsurare a picometrilor. Maimuțoiu' lansează ipoteza că ar fi vorba de ceva numit cromatofor: celule care se divid cu alicote[1] mititele de pigment înăuntru, ca nişte particule de praf de cărbune. Dacă menții particulele alea grupate laolaltă, celula e, practic, transparentă; împrăştie-le prin citoplasmă şi întreaga structură se înnegreşte, estompând orice undă electromagnetică ce-ar străbate-o venind din spatele său.

[1] Alicotă, în chimie, o porțiune din cantitatea totală a unei soluții; în farmacologie, modalitate de măsurare a ingredientelor aflate sub precizia unei anumite scale prin diluarea proporțională cu ingrediente inactive.

Pare-se că demult, pe Pământ, existau animale cu celule de felul acesta. Ele puteau să-şi schimbe culoarea, să-şi armonizeze modelul pielii cu acela al mediului lor înconjurător, şi tot soiul de alte chestii.

— Vasăzică-i o membrană de... de țesut viu de jur împrejurul stelei, spun, încercând să-mi fac capul să priceapă acest concept. Un... un balon de carne. De jur împrejurul întregii stele date dracului.

— Da, răspunde Cimpanzeul.

— Dar asta-i... Iisuse, cât de gros o fi?

— Nu mai mult de doi milimetri. Probabil mai puțin chiar.

— Cum aşa?

— Dac-ar fi fost mai gros, ar fi fost mult mai clar în spectrul vizibil. Ar fi avut un efect detectabil asupra maşinilor von Neumann atunci când l-au lovit.

— Asta presupunând că... ăăă... celulele lui, presupun... sunt ca ale noastre.

— Pigmenții ne sunt familiari; s-ar putea ca şi restul să fie.

Nu poate fi prea familiar. Nimic asemănător unei gene normale n-ar putea să reziste nici măcar două secunde în acest mediu. Ca să nu mai pomenesc nimic despre cine ştie ce solvent minune pe care chestia aia trebuie că-l foloseşte ca antigel...

— OK, hai să fim prudenți, atunci. Hai să zicem că grosimea medie e de-un milimetru. Presupune o densitate a apei la temperatură şi presiune standard. Ce masă are întreaga chestie?

— 1,4 yottagrame[1], răspund Dix şi maimuțoiul aproape la unison.

— Asta-nseamnă, ăăă...

— Jumătate din masa lui Mercur, adaugă Cimpanzeul, îndatoritor.

Fluier admirativ:

— Şi-i un singur organism tot?

---

[1] *Yottagram*, unitate de măsură egală cu 10^{24} grame.

— Nu ştiu încă.

— Are pigmenți organici. Fute-m-aş, vorbeşte! E inteligent.

— Majoritatea emanațiilor ciclice de la surse însufleţite sunt simple bioritmuri, îmi atrage atenția maimuțoiul. Nu semnale inteligente.

Îl ignor şi mă-ntorc spre Dix:

— Să presupunem că-i un semnal.

Se-ncruntă:

— Bine, dar Cimpanzeul a spus că…

— Presupune! Foloseşte-ți imaginația.

Nu reuşesc s-o scot la capăt cu el. Pare nervos, îmi dau seama că mai mereu pare-aşa.

— Dacă ți-ar transmite cineva semnale, zic, ce-ai face?

— Aş…, perplexitate pe chip şi-apoi, pe undeva, se-nchide circuitul unei căutări cu specificator ambiguu printr-o bază de date: i-aş transmite înapoi semnale?

Fiul meu e-un idiot.

— Iar dacă semnalul care vine spre tine ar lua forma unor schimbări sistematice ale intensității luminii, cum ai…

— Aş folosi laserele BI, alternându-le astfel încât să pulseze între 700 şi 3 000 de nanometri. Putem mări intensitatea unui semnal intercalat până în zona exawaților[1] fără să ne periclităm sistemele de apărare; după difracție, ne-ar da peste 1000 de wați pe metru pătrat. Cu mult peste pragul de detectare a orice ar putea identifica emisiile termale provenite de la o pitică roşie. Iar conținutul nu contează dacă nu-i vorba decât de un strigăt. Să strigăm la rândul nostru. Să testăm ecoul.

În regulă, vasăzică fi-miu-i un idiot savant.

Şi încă pare nefericit - „Dar Cimpanzeul spune că acolo nu există nicio frântură de informație reală, nu-i aşa?”, obiectează - şi toată acea mulțime de presimțiri rele se furişează din nou în prim-plan: El.

Dix îmi ia tăcerea drept amnezie:

---

[1] *Exawatt*, unitate de măsură a puterii egală cu 10^{18} wați.

— Prea simplu, îți aduci aminte? Era doar o simplă-nlănțuire de clicuri.

Dau din cap în semn că nu-i aşa. Există mai multe informații în acel semnal decât îşi poate imagina maimuțoiul. Sunt atât de multe lucruri despre care Cimpanzeul nici nu are habar! Şi ultimul lucru de care am nevoie e ca acest... copil să înceapă să țină cont de părerile lui, să-nceapă să-l privească de parc-ar fi un egal sau - Doamne, apără-ne şi ne păzeşte! - ca pe-un mentor.

Oh, e suficient de deştept cât să ne piloteze printre stele. Suficient de deştept cât să facă într-o clipită calcule cu numere prime cu milioane de cifre. E chiar suficient de deştept cât să pună-n scenă o improvizație crudă dacă echipajul se abate prea mult de la îndeplinirea sarcinilor. Dar nu-i suficient de deştept încât să recunoască un semnal S.O.S. când vede unul.

— E o curbă de oprire, le spun amândurora. O ține-ntruna cu încetinirea. Iar şi iar. Ăsta-i un mesaj.

Stop. Stop. Stop. Stop.

Şi cred că ne e destinat doar nouă.

Urlăm înapoi spre el. N-avem niciun motiv să n-o facem. Şi-acum murim din nou, pentru că, nu-i aşa, ce rost are să stai treaz până târziu? Indiferent dacă această entitate colosală ascunde sau nu o inteligență reală, ecoul nostru n-o va atinge decât peste zece milioane de corseci. Încă vreo şapte milioane, cel mai devreme, înainte de a primi orice răspuns ar putea să ne trimită.

Aş putea la fel de bine să mă retrag în criptă între timp. Să opresc toate dorințele şi presimțirile sumbre, să-mi conserv orice soi de viață voi mai avea în stoc pentru momentele care contează cu adevărat. Să mă îndepărtez de aceste risipite frânturi de informații tactice pe care le-am spionat, de acest cățeluş cu ochii umezi ce mă priveşte de parc-aş fi cine ştie ce soi de vrăjitor pe punctul de a dispărea într-un norişor de fum. Dix îşi deschide gura să vorbească, iar eu mă răsucesc

pe călcâie şi mă grăbesc în jos, spre uitare.

Dar îmi potrivesc deşteptătorul ca să mă pot trezi singură.

Zăbovesc în coşciug o vreme, recunoscătoare pentru străvechi şi mărunte victorii. Maimuțoiu-i mort aici, iar ochii săi înnegriți se holbează-n jos din tavan; în toate aceste milioane de ani nimeni n-a frecat suficient cât să facă să dispară crestăturile ca de război ale carbonului. E-un soi de trofeu, un memento din timpuriile zile revoluționare ale Marii Lupte.

Încă mai e ceva - încurajator, presupun - în acea uitătură fixă, oarbă, fără de sfârşit,

N-am nicio tragere de inimă să mă aventurez afară, acolo unde nervii maimuțoiului n-au fost la fel de complet cauterizați. Ştiu, ştiu, e-o copilărie.

Şi chestia dracului, deja ştie că m-am sculat; o fi el orb, surd şi impotent aici, înăuntru, dar nu există niciun mod de a masca energia electrică pe care cripta o soarbe în timpul unei decongelări. Şi nici nu-i ca şi cum o gaşcă de operatori teleghidați purtători de bâte stau şi abia aşteaptă să se năpustească asupra mea în clipa-n care voi păşi afară. În fond şi la urma urmelor, astea-s zilele destinderii relațiilor noastre. Lupta continuă, dar războiul s-a răcit; acum doar mai facem mecanic mişcările, ne zornăim lanțurile ca un bătrân multiplet însurat, ai cărui membri s-au resemnat să se urască unul pe altul până la sfârşitul veacurilor.

După ce dăm la o parte toate mişcările şi contramişcările, adevărul e că avem nevoie unii de alții.

Aşa că-mi spăl duhoarea de ou clocit din păr şi păşesc pe holurile tăcute ca o catedrală ale lui *Eli.* Fără îndoială că duşmanul aşteaptă-n întuneric, aprinzând luminile când mă apropii şi stingându-le în urma mea - numai că nu rupe tăcerea.

Dix.

Ăsta chiar că-i unul din ăia ciudații. Nu că te-ai aştepta ca oricine s-a născut şi-a fost crescut pe *Eriophora* să fie un arhetip al sănătății mintale, dar Dix nici măcar nu are habar

de partea cui e. Nici măcar nu pare să ştie că trebuie să aleagă de partea cui să fie. E aproape ca şi cum ar fi citit specificațiile misiunii noastre şi le-ar fi luat în serios, ca şi cum ar crede în adevărul literar al acelor suluri străvechi de pergament: Mamiferele şi Maşinăria, lucrând împreună în decursul erelor pentru a explora Universul! Uniți! Puternici! Împingând tot mai departe Frontiera!

Câh!

Oricine l-o fi crescut, n-a făcut o treabă prea grozavă. Nu că i-aş învinovăți; n-are cum să fi fost prea amuzant să ai un copil legat de gât ca o piatră de moară în timpul unei construcții şi, în plus, nici unul dintre noi nu a fost selectat pentru competențele-i părinteşti. Chiar dacă boții au schimbat scutecele şi RV, realitatea virtuală, a dirijat aruncarea infogunoaielor în creierul plodului, socializarea unui țânc ce abia începe să umble n-avea cum să fi fost pentru nimeni definiția unei distracții pe cinste.

Eu, una, probabil că m-aş fi descotorosit rapid de micuța lepădătură azvârlindu-l afară pe vreo ecluză pneumatică.

Numai că până şi eu l-aş fi adus la zi cu felul în care stau lucrurile.

Ceva se schimbase cât nu fusesem de față. Poate că războiul se-ncinsese din nou, intrase într-o fază nouă. Puştiu-ăla spasmodic nu-i pus la punct dintr-un motiv. Mă-ntreb care-o fi ăla.

Mă-ntreb dacă-mi pasă.

Ajung la apartamentul meu, îmi fac cinste cu o masă deloc necesară, fac laba.

Trei ore după ce m-am reîntors la viață, mă relaxez în camera echipajului de la proră.

— Cimpanzeule!

— Te-ai sculat devreme, îmi spune în cele din urmă, şi chiar c-aşa am făcut: urletul nostru de răspuns nici măcar n-a ajuns la destinație încă.

Nu-i nicio şansă reală de a obține informații noi pentru încă două luni, pe puțin.

— Arată-mi transmisiunile care vin din fața noastră, comand.

DHF428 clipeşte spre mine din centrul spațiului de recreere: Stop. Stop. Stop.

Poate. Sau poate că maimuțoiul are dreptate, poate că-i doar pură fiziologie.

Poate că acest ciclu fără de sfârşit nu poartă cu sine mai multă inteligență decât bătaia unei inimi. Numai că există un model în interiorul modelului, un soi de pâlpâit în clipit. Îmi face creierul să nu se mai poată stăpâni:

— Încetineşte seriile temporale, poruncesc. Cu o sută.

E un clipit. Discul lui 423 nu se înnegreşte uniform, ci intră-n eclipsă. De parcă o pleoapă colosală ar fi trasă peste suprafața soarelui, de la dreapta la stânga.

— Cu o mie.

Cromatofore, aşa le-a numit maimuțoiul. Dar nu se deschid şi nu se închid toate simultan.

Întunericul se mişcă de-a lungul membranei în valuri.

Un cuvânt îmi vine-n minte: latență.

— Cimpanzeule! Valurile alea de pigmenți... Cât de repede se mişcă?

— Cu aproximativ cincizeci şi nouă de mii de kilometri pe secundă.

Viteza unui gând trecător.

Şi dacă această chestie chiar gândeşte, va avea porți logice, sinapse - o să fie vreun soi de rețea. Iar dacă e suficient de mare, în mijlocul ei există un Eu. Chiar ca mine, chiar ca Dix. Chiar ca maimuțoiul. (Motiv pentru care m-am autoeducat în ceea ce priveşte acest subiect cândva, demult, în tumultuoasele zile de început ale relației noastre. Cunoaşte-ți dușmanul şi aşa mai departe.)

Chestia cu Eul este că există doar în zecimea-de-secundă[1]

[1] Timpul de reacție uman (timpul care se scurge între apariția unui stimul şi reacția la acesta) este de aproximativ o zecime de secundă, lucru care a făcut ca această durată să fie considerată viteza gândului.

a tuturor părților sale. Când suntem împrăştiaţi prea subțire - când cineva îți despică fix pe mijloc creierul, să spunem că taie cilindrul de grăsime astfel încât jumătățile trebuie să vorbească pe ocolite, pe cel mai lung drum ocolit; când arhitectura neurală se răspândeşte dincolo de un necunoscut punct critic, iar semnalelor le ia cu atât mai mult ca să treacă din punctul A în punctul B - ei bine, sistemul îşi pierde coerența. Cele două părți ale creierului tău devin doi oameni diferiți, cu gusturi diferite, cu planuri diferite, cu diferite conştiințe ale lor înşile.

Eul se sfărâmă în noi.

Nu-i doar o regulă umană sau o regulă a mamiferelor, sau nici măcar una pământeană. E o regulă pentru orice circuit care procesează informație şi este aplicabilă în aceeaşi măsură lucrurilor pe care urmează să le întâlnim de acum încolo, ca şi celor pe care le-am lăsat în urma noastră.

Cincizeci şi nouă de mii de kilometri pe secundă, spune maimuțoiul. Cât de departe se poate mişca semnalul prin membrană într-o zecime de corsec? Cât de subțire se împrăştie Eul de-a lungul cerurilor?

Carnea e uriaşă, carnea e de neconceput. Dar spiritul, spiritul este...

Rahat!

— Cimpanzeule. Dacă presupunem că are densitatea medie a neuronilor din creierul uman, care este totalul sinapselor unui strat circular de neuroni cu o grosime de un milimetru şi un diametru de cinci mii opt sute nouăzeci şi doi de kilometri?

— Doi ori zece la puterea douăzeci şi şapte.

Introducând termenii cu mişcări intermitente, rapide ale ochilor pentru a indica literele, caut prin baza de date după vreo perspectivă asupra unei minți care se-ntinde pe treizeci de milioane de kilometri pătrați: echivalentul a două catralioane de creiere umane.

Desigur, oricum ai folosi chestia asta pe post de neuroni trebuie să fie comprimați cu mult mai puțin compact decât

sunt ai noştri; în fond, doar putem vedea prin ei. Hai să fim super-precauți şi să spunem că are doar a mia parte din densitatea de calcul a creierului unui om. Asta-nseamnă...

În regulă, să spunem că n-are decât a zecea mia parte din densitatea sinaptică, asta tot face...

A suta mia parte. Cea mai neînsemnată pâclă de carne gânditoare. Mai precaută de-atât şi emit o ipoteză de-o fac să-nceteze să mai existe.

Şi tot rămân douăzeci de miliarde de creiere omeneşti. Douăzeci de miliarde!

Nu ştiu cum să mă simt în legătură cu asta. Ăsta nu-i doar un extraterestru oarecare.

Numai că nu sunt pregătită încă să cred în zei.

Dau colțul şi nimeresc de-a dreptul peste Dix care stă ca un golem în mijlocul sufrageriei mele. Sar cam vreun metru-n sus de frică:

— Ce mama dracului faci aici?

Pare uimit de reacția mea:

— Voiam să... să vorbesc, spune după un moment.

— Să nu mai vii niciodată neinvitat în casa cuiva!

Se retrage un pas, se bâlbâie:

— Voiam, voiam...

— Să vorbeşti. Şi faci chestia asta în public. Pe punte sau în camera comună, sau... în fond, poți să-mi transmiți prin sistemul de comunicații al navei.

Ezită:

— Zis-ai... voiam față către față. Ai zis, tradiție culturală.

Acum, c-a menționat-o, da, chiar aşa am făcut. Dar nu aici. Ăsta-i locşorul meu, adăpostul meu privat. Absența lacătelor pe aceste uşi reprezintă o măsură de securitate, nu o invitație de a intra în casa mea *şi-a te pune pe-aşteptat,* stând proțăpit aici ca o piesă a afurisitului de *mobilier...*

— Da' de ce eşti în picioare, totuşi? mârâi, arătându-mi colții. Nici măcar nu se presupune c-ar trebui să intrăm în rețea pentru încă două luni.

— L-am rugat pe Cimpanzeu să mă trezească atunci când

te trezeşti şi tu.

Maşin-aia împuțită!

— De ce te-ai trezit? mă-ntreabă, fără să plece.

Oftez, înfrântă, şi mă prăbuşesc pe-un pseudopod aflat la îndemână:

— Voiam să examinez datele preliminare.

Implicitul „singură-singurică” ar trebui să fie evident.

— Şi, ceva...?

În mod clar, nu-i deloc evident pentru el. Decid să-i cânt în strună o vreme:

— Se pare că vorbim c-o... insulă. De aproape şase mii de kilometri de la o margine la alta. Cel puțin, asta-i partea care gândeşte. Membrana care o-nconjoară e, în cea mai mare parte, goală. Vreau să spun, e vie toată. Toată face fotosinteză sau ceva de genul ăsta. Mănâncă, presupun. Nu prea sunt sigură ce anume.

— Norul molecular, sugerează Dix. Sunt componente organice peste tot. În plus, există o chestie concentrată în interiorul învelişului.

Ridic din umeri:

— Chestia e că există o limită de mărime pentru creier, dar e totuşi uriaş, e...

— Neverosimil, murmură, aproape pentru sine.

Mă-ntorc să mă uit la el; pseudopodul se remodelează în jurul meu:

— Ce vrei să spui?

— Insula are o suprafață de douăzeci şi opt de milioane de kilometri pătrați? Întreaga sferă e de şapte cvintilioane. Insula doar se-ntâmplă să se afle între noi şi 428, iar asta-i... o probabilitate de unu la cincizeci de miliarde.

— Aşa, zi mai departe!

Nu poate:

— Ăăă, e doar... neverosimil.

Îmi închid ochii:

— Cum poți să fii suficient de inteligent încât să calculezi toate numerele alea în gând fără să greşeşti o iotă şi,

totodată, atât de dobitoc încât să-ți scape concluzia evidentă?

Din nou privirea aia panicată, de animal adus la abator:

— Nu-mi... eu nu sunt...

— E neverosimil. E astronomic de neverosimil că noi s-a-ntâmplat să țintim direct spre singurul locşor inteligent de pe-o sferă cu diametrul de o unitate astronomică şi jumătate. Ceea ce-nseamnă...

Nu spune nimic. Perplexitatea de pe chipul lui mă sfidează. Îmi vine să-i trag un pumn.

Dar, în cele din urmă, începe să pâlpâie o luminiță:

— Există... ăăă... mai mult decât o singură insulă? Oh! O grămadă de insule?

Această creatură e parte a echipajului. Viața mea va depinde, în mod aproape sigur, de el într-o bună zi. Ăsta-i un gând teribil de-nfricoşător.

Încerc să-l ignor pentru moment:

— Există, probabil, o întreagă populație de chestii de-astea, presărate prin membrană ca nişte... chisturi, presupun. Maimuțoiul habar n-are cât de multe, dar nu reuşim s-o interceptăm decât pe-asta până acum, aşa că s-ar putea să fie destul de împrăştiate.

Pe fața lui a apărut un alt fel de încruntare:

— De ce „maimuțoi”?

— Ce vrei să spui?

— De ce-l numeşti „maimuțoi”?

— Noi l-am botezat aşa.

Fiindcă primul pas spre umanizarea cuiva sau a ceva e să-i dai un nume.

— L-am căutat în dicționar, adaugă. E-o poreclă pentru cimpanzeu. Un animal prost.

— De fapt, cred că se presupunea că cimpanzeii erau animale destul de deştepte; din câte îmi amintesc.

— Nu ca noi. Nici nu pot să vorbească măcar. Cimpanzeul nostru poate vorbi. E mult, mult mai deştept decât animalele alea. Numele ăsta.... e-o insultă.

— Şi ce-ți pasă ție?

Mă priveşte doar.

Îmi întind mâinile, în semn că mă dau bătută:

— OK, nu-i un maimuțoi, un cimpanzeu. L-am numit doar aşa pentru că, în mare, au cam acelaşi număr de sinapse.

— Vasăzică, dă-i un creier mic, şi-apoi plânge-te tot timpul că-i prost.

Răbdarea mea e aproape complet secată:

— Ai vreun punct de vedere de exprimat sau doar sufli CO_2 în…

— De ce să nu-l faci mai deştept?

— Pentru că nu poți niciodată prezice comportamentul unui sistem mai complex ca tine. Şi, dacă vrei ca un proiect să rămână pe făgaşul său după ce tu nu mai eşti, păi, atunci nu înmânezi frâiele niciunei chestii care, garantat, îşi va dezvolta propriul său plan.

Doamne Dumnezeule mare şi fumegător, ai fi crezut că ar fi trebuit să-i spună cineva până acum ceva despre Legea lui Ashby!

— Aşadar, l-au lobotomizat, conchide Dix după un moment.

— Nu. Nu l-au făcut să devină prost, l-au construit prost.

— Poate că-i mai deştept decât crezi. Dacă eşti cu atât de mult mai deşteptă decât el, dacă ai propriul tău plan, atunci cum se face că tot el deține controlul?

— Nu te automăguli, i-o retez.

— Ce?

Las un zâmbet hain să se strecoare pe furiş:

— Nu faci decât să urmezi ordinele date de o grămadă de alte sisteme care sunt cu mult mai complexe decât tine.

Trebuie să le dai ce-i al lor, totuşi; sunt morți de atât timp, de vieți stelare întregi şi administratorii ăia de proiect dați dracului încă mai trag sforile.

— Eu nu… înțeleg…?

— Îmi pare rău, dragule, şi zâmbesc dulce la progenitura mea idioată. Nu vorbeam cu tine. Vorbeam cu lucrul care scoate toate sunetele astea care-ți ies ție pe gură.

Dix devine mai alb la față decât chiloțeii mei.

Las baltă orice prefăcătorie:

— Ce credeai, maimuțoiule? Că poți să trimiți păpuşa asta din cârpe să-mi invadeze casa şi că n-o să bag de seamă?

— Nu... eu nu sunt... eu sunt, se bâlbâie Dix. Eu sunt cel care vorbeşte.

— El te instruieşte ce să spui. Ai habar măcar ce-nseamnă „lobotomizat”? Dau din cap, dezgustată: Crezi c-am uitat cum funcționează interfața doar pentru că noi toți ni le-am prăjit pe-ale noastre? Expresia de pe chipul lui schițează surprinderea: Oh, nici măcar să nu-ncerci, fir-al dracului azi şi mâine! Ai fost treaz în timpul altor construcții, nu-i chip să nu fi ştiut. Şi mai ai habar şi că ne-am oprit link-urile intime. Şi nu-i nimic ce domnul şi stăpânul tău poate să facă în legătură cu asta, pentru că are nevoie de noi, aşa că am ajuns la ceea ce ai putea numi o modalitate de aplanare a conflictului.

Nu urlu. Tonul mi-e glacial, dar vocea e perfect monotonă.

Şi, cu toate acestea, Dix bate-n retragere din fața mea.

Se întrevede o oportunitate aici, îmi dau seama.

Îmi îndulcesc un pic tonul. Vorbesc cu blândețe:

— Şi tu poți face asta, ştii. Să-ți prăjeşti link-ul. Te-aş lăsa chiar să vii înapoi aici după aceea, dacă încă vei mai vrea. Numai ca să... să vorbim. Dar nu cât ai chestia aia-n cap.

Se citeşte panica pe chipul lui şi, împotriva tuturor aşteptărilor, asta-mi frânge inima.

— Nu pot, pledează el. E cum învăț lucruri, cum mă instruiesc. Misiunea...

Sincer, habar n-am care din ei doi vorbeşte acum, aşa că le răspund amândurora:

— Există mai mult de un singur mod de a duce la îndeplinire o misiune. Avem mai mult timp decât ne-ar fi necesar pentru a le încerca pe toate. Dix e bine venit să se întoarcă atunci când va fi singur.

Ei fac un pas înspre mine. Şi încă unul. O mână, zvâcnind, se ridică dintr-o parte ca şi cum ar vrea să se întindă în afară

şi pe fața aceea şuie se citeşte ceva ce nu pot recunoaşte exact.

— Dar sunt fiul tău, spun ei.

Nici măcar nu-i învrednicesc c-o negare:

— Ieşiți afară din casa mea!

Un periscop uman. Dixul troian. Asta chiar că-i ceva nou!

Maimuțoiu' n-a-ncercat niciodată până acum o infiltrare atât de fățişă în timp ce suntem treji şi în plină activitate. De obicei, aştepta până eram cu toții morți-vii înainte să ne invadeze teritoriile. Îmi imaginez drone făcute pe comandă nicicând zărite de ochii oamenilor, reparându-se de mântuială împreună în decursul eonilor întunecați şi lungi dintre construcții; parcă le văd cum amuşină prin sertare şi cum se uită pe după oglinzi, bombardând pereții despărțitori cu raze X şi ultrasunete, cotrobăind prin catacombele *Eriophorei* milimetru cu nesfârşit milimetru după cine ştie ce mesaje secrete e posibil să ne fi trimis unul altuia în timp.

Nu există nicio dovadă care să poată fi luată în considerație. Ce-i drept, am lăsat noi fire ascunse la nivelul podelei care să le-mpiedice şi semne care să le dea de gol şi să ne prevină asupra oricărei intrări nedorite după realizarea ei, dar n-a apărut niciodată vreo dovadă că oricare dintre ele ar fi fost deranjate. Ceea ce nu-nseamnă absolut nimic, desigur. Maimuțoiu' o fi el prost, dar e, totodată, şi şmecher, iar un milion de ani reprezintă o perioadă mai mult decât suficientă pentru a repeta fiecare posibilitate folosind forța brutală, săracă cu duhul. Ca să documentezi fiecare firicel de praf; ca să-ți comiți faptele cumplite; şi pentru ca apoi să pui totul la loc aşa cum fusese.

Suntem prea inteligenți ca să riscăm să vorbim peste eoni. Fără strategii codificate, fără scrisori de dragoste transmise de la distanță, fără cărți poştale vorbărețe care-nfățişează panorame antice, demult pierdute în deplasarea spre roşu. Păstrăm toate astea-n mințile noastre, acolo unde inamicul nu le va descoperi niciodată. Regula nescrisă e să nu vorbim,

decât dacă suntem față-n față.

Imbecile jocuri fără de sfârşit. Uneori aproape că uit din ce pricină ne ciorovăim. Pare făr-de importanță acum, cu un nemuritor sub ochi.

Poate că asta nu-nseamnă nimic pentru tine. Nemurirea trebuie să fie o ştire răsuflată de pe oricare-o fi piscul pe care te-ai înălțat pân-acum. Numai că eu, una, nici măcar nu mi-o pot imagina, deşi am supraviețuit unor lumi. Tot ce am sunt momente: două sau trei sute de ani, de raționalizat pe toată durata de viață a universului. Aş putea să fiu martora oricărui moment în timp sau a oricărei sute-mii de ani dacă-mi tai viața în felii suficient de subțiri - numai că n-am să văd niciodată totul. N-o să văd nici măcar o frântură.

Viața mea se va sfârşi. Trebuie să aleg.

Când ajungi să apreciezi cu adevărat târgul pe care l-ai încheiat - după zece sau cincisprezece construcții, atunci când trocul părăseşte tărâmul simplei cunoaşteri şi se cufundă adânc în oasele tale asemenea cancerului -, atunci devii zgârcit. Nu te poți abține. Îți porționezi în rații momentele de trezie până la minimum minimorum: abia suficient pentru a conduce construcția, pentru a-ți planifica cea mai recentă contramăsură împotriva maimuțoiului, destul (dacă nu ai depăşit încă nevoia de contact uman) pentru sex şi cuibărit în brațele cuiva, şi pentr-un picuț de călduț confort de mamifer opus întunericului fără de sfârşit. Şi-apoi te grăbeşti înapoi în criptă, pentru a face provizii din rămăşițele unei vieți umane opuse depănării cosmosului.

Am avut timp pentru educație. Timp pentr-o sută de diplome de master, grație celei mai bune tehnici de învățare a omului cavernelor.

Nu m-am plictisit niciodată. De ce să-mi ard pân' la capăt lumânărica vieții pentru o litanie de simple fapte, de ce să-mi irosesc finita, nesfârşita, prețioasa-mi existență? Doar un prost ar da învățatul din cărți pe panorama Casiopeei Remnat văzută dintr-o poziție avantajoasă, chiar dacă ai nevoie de amplificare cu culoare falsă pentru a zări afurisita

aia de chestie.

Acum totuşi... Acum vreau să ştiu. Această creatură care strigă peste abis, masivă ca o lună, largă cât un sistem solar, subtilă şi fragilă ca aripa unei insecte: cu dragă inimă aş folosi ceva din viața mea pentru a-i învăța secretele. Cum funcționează? Cum poate fie şi numai să trăiască aici, la marginea lui zero absolut, darămite să mai şi gândească? Ce intelect colosal, de neînțeles, trebuie să posede ca să ne vadă venind de la un an-lumină distanță, ca să deducă natura ochilor şi instrumentelor noastre pentru a trimite un semnal pe care să-l putem fie şi doar detecta, darămite să-l mai şi înțelegem?

Şi ce se va întâmpla când o să dăm o gaură prin ea la o viteză egală cu o cincime din aceea a luminii?

Ordon să aflu cele mai recente descoperiri în drumul meu spre culcare, iar răspunsul nu s-a schimbat, nu cu mult. Afurisita aia de chestie e deja plină de găuri.

Comete, asteroizi, obişnuitul gunoi protoplanetar sempleticeşte prin acest sistem aşa cum o face prin oricare altul. Aparatul de analizat în infraroşu recepționează difuze pungi de degazare ici şi colo, de jur împrejurul circumferinței, acolo unde vacuumul vaporos, delicat al interiorului se scurge în chestia mai dură din afară. Chiar dacă am fi sfâşiat fix prin centrul părții gânditoare, nu-mi pot imagina că această creatură gigantică ar fi simțit fie şi ceva ca o împunsătură de ac. La viteza cu care mergem, am străbate-o complet şi-am dispărea cu mult prea repede pentru a înfrânge fie şi slaba inerție a unei membrane de-un milimetru.

Şi, cu toate acestea... Stop. Stop. Stop.

Nu-i vina noastră, desigur. Ci a ceea ce construim. Naşterea unei porți e o chestie dureroasă, violentă, un viol al spațiu-timpului care elimină aproape la fel de multe radiații gamma şi raze X ca şi un micro-quasar. Orice carne ce s-ar afla în zona albă s-ar transforma în cenuşă într-o clipită, fie ea protejată sau nu. E motivul pentru care niciodată nu ne

oprim să facem poze.

Unul dintre motive, oricum.

Nu ne putem opri, desigur. Nici măcar schimbarea cursului nu-i o opțiune, decât cu cele mai mărunte adaosuri. *Eri* se-avântă ca un vultur printre stele, dar nu poate fi cârmită decât ca un porc pe distanțe scurte; reglează-ne fin direcția de deplasare a navei, şi-o să obții distrugeri serioase la douăzeci la sută din viteza luminii. O jumătate de grad ne-ar rupe-n bucăți: nava s-ar putea torsiona înspre noua direcție de înaintare, dar masa surpată din pântecele său ar continua să meargă drept ca-nainte, şi-ar sfâşia toată suprastructura care-o înconjoară fără ca măcar s-o simtă.

Până şi singularitățile domesticite ajung să-şi aibă tabieturile lor. Şi nu suportă prea bine schimbările.

Înviem din nou, iar Insula şi-a schimbat melodia.

A renunțat să ne mai ceară să ne punem stop stop stop din momentul în care laserul nostru i-a lovit marginea principală. Acum spune cu totul şi cu totul altceva: cratime-ntunecate zboară pe toată pielea ei, săgeți de pigment converg spre un punct de focalizare din spatele scenei ca nişte spițe ce-arată spre butucul unei roți. Centrul însuşi este în spatele scenei şi, implicit, îndepărtat de fundalul strălucitor oferit de 428, dar este destul de uşor să extrapolezi punctul de convergență ca fiind la şase secunde-lumină către tribord. Şi mai e ceva: o umbră, aproximativ circulară, ce se mişcă de-a lungul uneia dintre spițe ca o mărgică alunecând pe-o ață. Şi ea migrează spre tribord, se prăbuşeşte de pe marginea afişajului improvizat al Insulei şi este renăscută fără-ncetare la aceleaşi coordonate inițiale pentru a-şi repeta călătoria.

Acele coordonate sunt exact acolo unde traiectoria noastră actuală va străpunge membrana peste vreo patru luni. Un dumnezeu care-ar privi cu ochii întredeschişi ar reuşi să zărească țânțarii şi grinzile construcției în curs de realizare de pe partea cealaltă, uriaşul Cerc Hawking care deja capătă formă.

Mesajul e atât de limpede, încât până şi Dix îl pricepe:

— Vrea ca noi să mutăm poarta..., şi-n vocea lui e ceva asemănător confuziei. Dar cum de ştie că noi construim una?

— Vonele au perforat-o în drumul lor, îi atrage atenția maimuțoiul. E posibil să fi simțit trecerea lor. Are fotopigmenți. Probabil că poate să vadă.

— Probabil că vede mai bine decât noi, spun. Chiar şi ceva atât de simplu precum o cameră obscură capătă iute rezoluție înaltă dacă presari o grămadă de astfel de camere pe vreo treizeci de milioane de kilometri pătrați.

Dar Dix se strâmbă, deloc convins:

— Vasăzică, vede o grămadă de vone care se ciocnesc de jur împrejur. Părți detaşate... nu au fost asamblate chiar atât de multe până acum. Cum de ştie că o să construim ceva periculos?

Pentru că e foarte, foarte inteligentă, copil prost ce eşti! E chiar atât de greu de crezut că acest, acest - organism pare un cuvânt mult prea restrictiv - poate pur şi simplu să-şi imagineze cum se vor potrivi împreună acele piese pe jumătate construite, că poate arunca o privire la bețele şi pietricelele noastre şi să-nțeleagă exact încotro bătem cu toată chestia asta?

— Poate că nu-i prima poartă pe care o vede, sugerează Dix. Crezi că mai poate fi o alta pe-acolo?

Dau din cap că nu:

— I-am fi zărit totuşi artefactele lenticulare.

— Dar tu ai mai dat peste vreuna până acum?

— Nu.

Am fost întotdeauna singuri, în decursul tuturor acelor epoci.

Abia dac-am apucat mereu s-o luăm la goană.

Şi-apoi, întotdeauna am fugit de propriii noştri copii.

Fac nişte calcule:

— O sută optzeci şi două de zile până la inseminare. Dacă ne mişcăm acum, nu trebuie să ne reglăm fin direcția decât cu vreo câțiva mikeşi pentru a redirecționa nava către noile

coordonate. Rămânând confortabil în zona optimă pentru construcție. Unghiurile devin cu atât mai riscante cu cât aşteptăm mai mult, desigur.

— Nu putem face una ca asta, sare maimuțoiul. Am rata poarta cu două milioane de kilometri.

— Mută poarta. Mută tot amplasamentul ăsta dat dracului. Mută rafinăriile, mută fabricile, mută asteroizii ăia afurisiți. Cu câteva sute de metri pe secundă va fi mai mult decât suficient de repede dacă trimitem ordinul acum. Nici măcar n-avem nevoie să stopăm construcția, putem continua să construim în timpul zborului.

— Fiecare dintre acei vectori lărgeşte limitele de certitudine seriale ale construcției. Ar putea să crească riscul apariției unei greşeli dincolo de marginile admisibile, fără niciun beneficiu.

— Şi ce zici de faptul că există o ființă inteligentă în drumul nostru?

— Țin deja seama de prezența potențială a unei forme de viață extraterestre inteligente.

— OK, în primul şi-n primul rând, nu-i nimic potențial în legătură cu ea. E fix acolo, fute-m-aş. Şi pe actuala noastră direcție de înaintare o să dăm peste chestia aia dată dracului.

— Suntem departe de orice corp planetar aflat pe vreo orbită locuibilă. N-am zărit prin partea locului nicio dovadă a existenței unei tehnologii de călătorie în spațiul cosmic. Amplasamentul actual al construcției îndeplineşte toate criteriile de conservare.

— Asta pentru că oamenii care au descris acele criterii n-au anticipat niciodată existența unei sfere Dyson vii!

Numai că-mi răcesc gura de pomană şi ştiu foarte bine asta. Maimuțoiul poate să-şi ruleze ecuațiile şi de-un milion de ori, dar, dacă nu există vreun locşor în care să introduci variabila asta, eu, una, ce pot face?

A fost odată, înainte ca lucrurile să se împută, când aveam autorizația de a reprograma aceşti parametri. Înainte să descoperim că una dintre chestiile pe care admin-ii le

anticipaseră fusese revolta.

Încerc o altă tactică:

— Ia în considerație potențiala amenințare.

— Nu am nicio dovadă că ar exista vreuna.

— Uită-te la estimarea referitoare la numărul de sinapse! Chestia aia are o putere de procesare cu ordine de magnitudine mai mare decât întreaga civilizație care ne-a trimis încoace. Crezi că totuşi ceva ce poate fi atât de inteligent trăieşte atât de mult fără să învețe cum să se apere? Noi presupunem că ne cere să mutăm poarta. Dar dacă nu-i o cerere? Dacă doar ne oferă şansa de-a bate în retragere înainte să preia frâiele întregii situații în propriile mâini?

— N-are mâini, spune Dix din partea cealaltă a tancului fără ca măcar să fie obraznic.

E doar atât de prost, încât îmi vine să-l dau cu moaca de tanc.

Încerc să-mi păstrez vocea calmă:

— Poate că n-are nevoie de nicio mână.

— Păi, şi ce-ar putea să facă: să clipească la noi până ne omoară? Nicio armă. Nici măcar nu deține controlul asupra întregii membrane. Viteza de propagare a semnalelor e prea mică.

— Nu ştim. Asta-i ce vreau să spun. Şi nici măcar n-am încercat să descoperim. Suntem o afurisită de brigadă de muncitori de la drumuri şi poduri; prezența noastră la fața locului e reprezentată de o grămadă de vone de construit transformate cu japca în realizatoare de cercetare ştiințifică. Putem pricepe câțiva parametri fizici de bază, dar habar n-avem cum gândeşte chestia asta, ce fel de sisteme naturale de apărare poate să aibă...

— De ce anume ai nevoie ca să afli? mă-ntreabă maimuțoiul, cu vocea însăşi a rațiunii calme.

„Nu putem pricepe!" îmi vine să urlu. Suntem blocați cu ceea ce avem! Până când vonele de la fața locului ar putea construi ceea ce ne trebuie, vom fi trecut deja de punctul făr-

de-ntoarcere! Maşină proastă şi dată dracului, suntem pe-o cale greşită, care ne va face să omorâm o ființă mai inteligentă decât toată istoria omenirii şi tu nici măcar nu poți să mişti un deget ca să muți autostrada noastră pe lotul viran de-alături?

Dar, desigur, dacă spun asta cu glas tare, şansele de supraviețuire ale Insulei devin, din reduse, egale cu zero. Aşa că m-agăț de ultimul fir de păr care mi-a mai rămas: poate că datele pe care le am la-ndemână sunt suficiente. Dacă de achiziționarea altora nici nu se mai pune problema, poate că analizarea va fi suficientă.

— Am nevoie de timp, spun.

— Desigur, îmi răspunde maimuțoiul. Foloseşte tot timpul de care ai nevoie.

Maimuțoiul nu se mulțumeşte doar să omoare această creatură. Mai trebuie să şi scuipe pe ea.

Sub pretextul că mă ajută în cercetarea mea, încearcă să deconstruiască Insula, s-o dezmembreze şi s-o silească să se conformeze precedentelor pământeşti roase de viermi. Îmi povesteşte despre bacterii terestre cărora le mergea de minune la 1,5 milioane de razi şi-i râdeau în față vidului dur. Îmi arată fotografii ale unor micuțe tardigrade de neomorât care puteau să se ghemuiască şi să picotească la marginea lui zero absolut, simțindu-se la fel de acasă în fosele abisale şi-n adâncul spațiului cosmic. Dac-au avut la îndemână timp, ocazii şi-un şut în spate de pe planetă, cine poate ştii cât de departe au putut ajunge aceste micuțe şi drăgălaşe nevertebrate? E posibil să fi supraviețuit înseşi morții planetei lor de origine, să se fi lipit una de alta la un loc şi să fi crescut cumva sub formă de colonie?

Ce rahat absolut şi fără nicio noimă!

Descopăr şi eu ce pot. Studiez alchimia cu ajutorul căreia fotosinteza transformă lumina şi gazul, şi electronii în țesut viu. Descopăr fizica vântului solar care suflă şi-ntinde bula, calculez limitele metabolice minime pentru o entitate vie care

filtrează elemente organice din eter. Mă minunez de viteza gândurilor acestei creaturi: aproape la fel de rapide ca zborul lui *Eri,* cu ordine de magnitudine mai iuți decât orice impuls nervos al vreunui mamifer. Beneficiază de-un soi de superconductor organic, probabil, ceva care face să treacă electronii răciți aproape fără să întâmpine rezistență acolo, afară, în vidul înghețat.

Mă familiarizez cu plasticitatea fenotipică şi cu o condiție fizică bună, dar neglijentă, mă pun la curent cu evoluționista şi accidentala rezoluție scăzută care permite speciilor să existe în medii extraterestre şi care formulează noi trăsături de care respectivele specii nu au avut niciodată nevoie la ele acasă. Probabil că acesta este modul în care o formă de viață fără duşmani naturali dobândeşte colți şi gheare, şi înclinația de a le folosi. Viața Insulei depinde de capacitatea ei de a ne ucide; trebuie să găsesc ceva care s-o transforme într-o amenințare.

Dar tot ce descopăr e o bănuială tot mai mare că sunt sortită să dau greş - căci violența, încep să înțeleg, e un fenomen planetar.

Planetele sunt părinții samavolnici ai evoluției. Înseşi suprafețele lor promovează războiul, concentrează resursele pe petice de pământ compacte, uşor de apărat şi pentru cucerirea cărora se pot purta bătălii. Gravitația te obligă să iroseşti energie pe sisteme vasculare şi pe sprijinul oferit de un schelet, pe nesfârşitul stat de pază ca să te aperi de o sadică, nesfârşită campanie militară menită să te facă una cu pământul.

Fă numai un pas greşit de pe-o stinghie aflată prea sus şi toată prețioasa-ți arhitectură se va zdrobi într-o clipită. Şi chiar dacă-nvingi, în ciuda tuturor sorților potrivnici, şi dac-ai însăilat la un loc vreo mătăhăloasă carcasă blindată cu ajutorul căreia să faci față târâişului greoi pe pământ - cam cât de mult va mai trece până când lumea ta va atrage vreun asteroid sau vreo cometă care să se prăbuşească din ceruri şi să-ți reseteze ceasul de la zero? E, aşadar, de mirare că am

crescut crezând că viața e-o luptă, că jocul cu sumă nulă e legea lui Dumnezeu însuşi şi că viitorul le aparține doar acelora care îşi calcă-n picioare concurența?

Regulile sunt atât de diferite aici! Cea mai mare parte a spațiului e plină de serenitate: nu tu schimbări diurne sau cicluri sezoniere, nu tu epocă glaciară sau climă tropicală extinsă la nivel global, nu tu sălbatice oscilații între cald şi frig, linişte şi furtună.

Precursorii vieții abundă: pe comete, agățați de asteroizi, inundând nebuloasele cu diametru de-o sută de ani-lumină. Norii moleculari strălucesc de chimie organică şi radiații dătătoare de viață. Giganticele lor aripi de praf se-ncălzesc cu raze infraroşii, filtrează chestiile dure, dau naştere unor creşe stelare pe care doar vreun refugiat pipernicit şi retardat de pe fundul unui puț gravitațional le-ar putea numi vreodată letale.

Darwin e-o abstracție aici, o curiozitate lipsită de relevanță. Această Insulă dă de minciună tot ce ni s-a spus vreodată despre maşinăria vieții. Alimentată de soare, perfect adaptată, nemuritoare, n-a câştigat nicio luptă pentru supraviețuire: unde sunt animalele de pradă, concurenții, paraziții? Toată viața din jurul lui 428 este un vast continuum, un mare act de simbioză. Natura aici nu-i roşie de sânge pe colți şi gheare. Natura aici este mâna întinsă să-ți dea ajutor.

Lipsindu-i înzestrarea pentru violență, Insula a supraviețuit lumilor. Nestânjenită de tehnologie, a depăşit în gândire civilizații întregi. Este inteligentă dincolo de măsurile noastre şi... este blajină. Trebuie să fie. Devin tot mai sigură de asta cu fiecare oră ce trece. Cum ar putea să conceapă fie şi existența unui duşman?

Mă gândesc la numele cu care am botezat-o, înainte de a şti mai bine. Balon de carne. Chist. Privind în urmă, acele cuvinte erau la un pas de blasfemie. Nu le voi mai folosi din nou.

Şi-n afară de asta, e un alt cuvânt care i s-ar potrivi mai

bine, dacă maimuțoiul o să facă după cum îl taie capul: Animal-ucis-pe-marginea-drumului. Şi cu cât caut mai mult, cu atât mă tem mai mult că maşina aia plină de rea-voință are dreptate.

Dacă Insula se poate apăra, eu, una, să mor dacă pricep cum.

— *Eriophora* e o imposibilitate, ştii. Violează legile fizicii.

Suntem în firidele pentru socializare de lângă coarda dorsală ventrală, luând o pauză de bibliotecă. Am hotărât să o iau de la capăt, să repornesc de la primele principii. Dix mă cercetează cu un amestec uşor de priceput de confuzie şi neîncredere; pretenția mea e aproape prea prostească pentru a o nega.

— E adevărat, îi dau asigurări. Necesită mult prea multă energie pentru a accelera o navă cu masa lui *Eri,* în special la viteze relativistice. Ai avea nevoie de toată energia emisă de-un soare. Oamenii considerau că, dac-o fi s-ajungem pân' la stele, va trebui s-o facem în nave de mărimea degetului tău mare, probabil. Să le populăm c-un echipaj de personalități virtuale downloadate în cipuri.

Până şi pentru Dix e prea lipsit de sens:

— Greşit! Nu ai masă, nu poți cădea spre nimic. *Eri* nici măcar n-ar funcționa dacă ar fi atât de mică!

— Dar să presupunem că nu poți deplasa niciun pic din acea masă. Nu tu găuri de vierme, nu tu canale Higgs, nimic în care să-ți arunci câmpul gravitațional în direcția în care călătoreşti. Centrul masei tale pur şi simplu stă acolo în, ei bine, în centrul masei tale.

O spasmodică, dixiană clătinare din cap:

— Dar chiar avem chestiile alea!

— Sigur că le-avem. Dar, pentru cea mai lungă perioadă din istoria noastră, habar n-am avut.

Piciorul lui bate agitat un tatuaj pe punte.

— Asta-i istoria speciilor, îi explic. Credem c-am înțeles totul, credem c-am rezolvat toate misterele, şi-apoi descoperă

cineva vreo informație mititică şi cârtitoare care nu se potriveşte cu paradigma acceptată. Ori de câte ori încercăm să ascundem fisura, ea devine tot mai mare, şi-nainte să-ți dai seama, toată viziunea asupra lumii se deşiră. S-a întâmplat de nenumărate ori. Într-o zi masa e o constrângere, a doua zi e-o condiție necesară. Lucrurile pe care credem că le ştim… se schimbă, Dix. Iar noi trebuie să ne schimbăm odată cu ele.

— Dar…

— Maimuțoiul nu se poate schimba. Regulile pe care le urmează sunt vechi de zece miliarde de ani şi el n-are pic de-afurisită de imaginație, iar asta chiar că nu-i vina nimănui, e doar vorba de nişte oameni care n-au ştiut cum altfel să mențină misiunea statornică în decursul timpului uriaş. Au vrut să ne mențină pe făgaş, aşa că au construit ceva ce nu putea să iasă de pe el, dar, de asemenea, ştiau că lucrurile se schimbă, şi de-aceea suntem noi aici, Dix. Să ne ocupăm de lucrurile de care maimuțoiul nu se poate ocupa.

— Extraterestrul, spune Dix.

— Extraterestrul.

— Cimpanzeul se ocupa de el bine mersi.

— Cum? Omorându-l?

— Nu-i vina noastră că-i în drum. Nu-i o amenințare…

— Mă doare-n cot dacă-i o amenințare sau nu! E viu şi e inteligent, şi să-l omori numai ca să extinzi cine ştie ce imperiu extraterestru…

— Imperiu uman. Imperiul nostru.

Brusc, mâinile lui Dix s-au oprit din zvâcnit. Brusc, stă-n picioare, neclintit ca o stâncă.

Pufnesc:

— Ce ştii tu despre oameni?

— Îs unul.

— Eşti un trilobit de căcat. Ai văzut vreodată ce vine pe porțile alea odată ce-s conectate la rețea?

— De cele mai multe ori, nimic. Face-o pauză, gândindu-se la trecut: Vreo câteva… nave, probabil, o dată.

— Ei bine, eu am văzut cu mult mai mult de-atât şi, credemă, dacă toate chestiile alea fuseseră vreodată oameni, asta nu fusese decât o etapă trecătoare.

— Dar…

— Dix… Trag adânc aer în piept, încerc să mă-ntorc la mesajul pe care vreau să-l transmit: Uite, nu-i vina ta. Ți-ai luat toate informațiile de la un imbecil fixat pe-o şină. Dar nu facem asta pentru Umanitate, n-o facem pentru Pământ. Pământu-i mort, nu pricepi? Soarele l-a pârjolit pân' l-annegrit un miliard de ani după ce am plecat. Pentru oricine-om fi lucrând, ăla… nici măcar n-o să stea de vorbă cu noi.

— Mda? Păi şi-atunci de ce să facem asta? De ce nu… de ce să nu ne lăsăm păgubaşi, pur şi simplu?

El chiar nu are habar.

— Am încercat, îi spun.

— Şi?

— Şi cimpanzeul tău ne-a oprit sistemul de menținere a vieții.

O dată-n existența lui n-are nimic de spus.

— E-o maşină, Dix. De ce nu te prinzi de chestia asta? E programat. Nu se poate schimba.

— Şi noi suntem maşini, doar construite din lucruri diferite. Noi ne schimbăm.

— Mda? Ultima oară când am verificat, sugeai atât de tare de la țâța lucrului ăstuia, încât nu puteai nici măcar să-ți distrugi link-ul cortical.

— E cum învăț. Niciun motiv să schimb ceva.

— Da' ce-ai zice să te porți ca o afurisită de ființă umană din când în când? Ce-ai zice să dezvolți o oarecare relație cu tipii care s-ar putea să-ți salveze viața mizerabilă data viitoare când faci niscai AEV[1]? Ăsta-i un motiv suficient pentru măria ta? Fiindcă nu mă deranjează să-ți spun că-n

[1] EVA (*Extra-vehicular activity*) (engl.), „activitățile extravehiculare (AEV)", acele activități efectuate de un astronaut aflat în spațiu, în afara unei nave spațiale.

momentul ăsta n-am încredere-n tine nici măcar la fel de mult cât sunt în stare s-arunc tancul tactic. Nici măcar nu ştiu sigur cu cine vorbesc în clipa asta.

— Nu-i vina mea.

Pentru prima oară îi citesc pe chip ceva care nu se înscrie în gama obişnuită de frică, perplexitate şi calculare nătângă:

— E vina ta, a voastră, a tuturor. Vorbiți... pieziş. Gândiți pieziş. Voi toți faceți asta şi doare.

Ceva împietreşte pe chipul lui:

— Nici măcar n-am nevoie de voi conectați la rețea pentru asta, mârâie el. Nu vă vreau. Aş fi putut să duc la bun sfârşit toată construcția singur, i-am spus Cimpanzeului c-o pot face...

— Dar maimuțoiul a crezut că trebuie totuşi să mă trezeşti, iar tu te dai întotdeauna peste cap pentru maimuțoi, nu-i aşa? Fiindcă ştie mai bine ce şi cum, maimuțoiu-i şefu' tău, maimuțoiu-i fututu' tău de dumnezeu. Care-i fix motivu' pentru care tre' să mă scol io din pat să dădăcesc un idiot savant care nu-i în stare nici măcar să răspundă la bună-ziua fără să fie dus de mânuță. Undeva-n mintea mea ceva începe brusc să aibă sens, dar sunt dusă de val: Vrei un adevărat model demn de urmat? Vrei ceva pentru care să ai considerație? Uită-l pe maimuțoi. Uită de misiune. Uită-te pe periscopul de la proră, de ce n-o faci? Uită-te peste ce vrea să treacă prețiosul tău cimpanzeu doar fiindcă se-ntâmplă să-i stea în drum. Chestia aia e mai bună decât oricare dintre noi. E mai inteligentă, e paşnică, nu ne vrea niciun rău...

— Cum poți să ştii asta? Nu poți şti asta!

— Nu, tu nu poți şti asta, fiindcă eşti al dracului de-ntârziat mintal. Orice om al cavernelor normal ar înțelege-o-ntr-o secundă, dar tu...

— E-o nebunie! şuieră Dix spre mine. Eşti nebună. Eşti nocivă.

— Eu sunt nocivă!

O parte îndepărtată din mine aude cârâitul buimac din tonul meu, aflat la limita isteriei.

— Pentru misiune, spune Dix şi-mi întoarce spatele şi se-ndepărtează ţanţoş şi furios.

Mă dor mâinile. Mă uit în jos, surprinsă: pumnii-mi sunt încleştaţi atât de strâns, încât unghiile mi-au pătruns în carne. E nevoie de un efort real pentru a-i deschide din nou.

Aproape îmi amintesc senzaţia asta. Obişnuiam să mă simt aşa tot timpul. Pe vremuri, pe când totul conta, înainte ca pasiunea să pălească şi să devină ritual, înainte ca mânia să se răcească şi să devină dispreţ, înainte ca Sunday Ahzmundin, războinica eternităţii, să ajungă să se mulţumească doar cu îngrămădirea insultelor asupra copiilor retardaţi.

Ardeam până la incandescenţă pe vremuri. Părţi din această navă încă mai sunt pârjolite şi de nelocuit, chiar şi-acum. Îmi amintesc sentimentul ăsta.

Aşa te simţi când eşti viu.

Sunt trează şi sunt singură, şi mi-e silă să tot fiu depăşită numeric de imbecili. Există reguli şi există riscuri, şi nu-i scoli pe morţi pentr-un moft, dar dă-o dracului. Chem întăriri.

Dix trebuie să aibă şi alţi părinţi, cel puţin un tată, că doar n-a luat cromozomul ăla Y de la mine. Îmi înghit propria nelinişte şi verific manifestul navei; scot la iveală secvenţe genetice; verific informaţia din mai multe surse.

Hâm! Doar un singur alt părinte: Kai. Mă-ntreb dacă asta-i doar o coincidenţă sau dacă maimuţoiul o fi tras prea multe concluzii din înflăcăratul, micuţul nostru festival-de-futing de demult şi de departe, din Constelaţia Lebedei. Nu contează. E tot atât de mult al tău ca şi al meu, Kai, a venit momentu' să te ridici la-nălţimea aşteptărilor, momentu' să...

Oh, rahat! Oh, nu! Te rog, nu!

(Există reguli. Şi există riscuri.)

Cu trei construcţii în urmă, scrie. Kai şi Connie. Amândoi. O ecluză pneumatică s-a blocat, următoarea era mult prea departe pe fuzelajul lui *Eri,* a urmat o târâre între cele două,

atât de disperată încât nici Dumnezeu nu-i mai putea ajuta, oricât s-ar fi rugat. Au reuşit s-ajungă înapoi, înăuntru, dar nu înainte ca radiațiile fundalului deplasării spre albastru să-i coacă-n costumele lor.

Ore întregi după aceea au continuat să respire şi să se mişte, şi să plângă de parc-ar fi fost încă în viață, în timp ce măruntaiele li se distrugeau şi le sângerau până la ultima picătură.

Mai erau alți doi treji în tura aia, alți doi care să curețe mizeria. Ishmael şi...

— Ăăm, ai zis...

— Căcănarule!

Sar de-o poştă şi-mi pocnesc fiul tare de tot în față, chinul celor zece secunde cu negarea a zece milioane de ani dezlănțuită-n spate.

Simt cum dinții îi cedează în spatele buzelor. Se dă în spate, cu ochii holbați ca nişte telescoape şi cu sângele deja podidindu-i pe gură.

— Ai zis că pot veni înapoi...! schelălăie, dându-se de-a buşilea înapoi de-a lungul punții.

— Era împuțitu' de tac-tu! Ai ştiut, doar ai fost acolo! A murit chiar în fața ochilor tăi şi nici măcar nu mi-ai spus!

— Eu... eu...

— De ce nu mi-ai suflat o vorbă, căcănarule? Maimuțoiu' ți-a zis să minți, aşa-i? Ai...

— Am crezut că ştii! urlă. De ce n-ai fi avut habar?

Furia mi se evaporă ca aerul printr-o breşă. Mă cocârjez în pseudopod şi-mi ascund fața-n mâini.

— Chiar acolo, în jurnalul de bord, scheaună. Tot timpul. Nimeni n-a ascuns-o. Cum era posibil să nu fi ştiut?

— N-am ştiut, recunosc, greoi. Sau eu... vreau să spun...

Vreau să spun că n-am ştiut, dar nici nu-i tocmai o surpriză, nu în adâncul meu. Doar că pur şi simplu... încetezi să te mai uiți, după o vreme.

Există reguli.

— Nici n-ai întrebat măcar o dată, spune fiu-miu încetişor,

ce mai fac.

Îmi ridic privirea. Dix se uită la mine din partea cealaltă a încăperii, cu ochii holbați, sprijinit de-un zid, prea speriat să mai riște să țâșnească, pe lângă mine, spre uşă.

— Ce cauți aici? întreb, ostenită.

Prinde glas. Trebuie să-ncerce de două ori până să reuşească:

— Ai spus că pot să vin înapoi aici. Dacă-mi prăjesc link-ul…

— Ți-ai prăjit link-ul.

Înghite-n sec şi aprobă dând din cap. Îşi şterge sângele cu podul palmei.

— Şi maimuțoiu' ce-a zis la faza asta?

— El a spus… a spus că e în regulă, îngaimă Dix într-o încercare atât de transparentă de a mă linguşi, încât efectiv cred, în clipa aceea, că el chiar poate fi de capul lui.

— Vasăzică, i-ai cerut permisiunea.

Începe să dea afirmativ din cap, dar îi citesc minciuna pe chip:

— Să nu mă iei pe mine cu căcaturi, Dix!

— El… de fapt, el a sugerat-o.

— Înțeleg.

— Să putem vorbi, adaugă Dix.

— Despre ce vrei să vorbeşti?

Se uită-n podea şi ridică din umeri.

Mă ridic şi mă-ndrept spre el. Se încordează, dar dau din cap şi-mi întind brațele-n lateral, în semn că vin paşnic:

— E-n regulă. E-n regulă.

Mă sprijin de perete şi mă las s-alunec până sunt lângă el, pe podea.

O vreme stăm, pur şi simplu, acolo.

— A trecut atât de mult timp! spun în cele din urmă.

Mă priveşte, incapabil să-nțeleagă. Ce-nseamnă „atât de mult timp" aici?

Încerc din nou:

— Se spune că nu există ceva numit altruism, ştii?

Ochii îi devin goi o clipă, şi-apoi din ce în ce mai înfricoşaţi, şi-nţeleg că tocmai ce-a-ncercat să trimită un mesaj către link-ul său şi nu s-a ales cu nimic.

Aşadar, suntem singuri:

— Altruismul, îi explic. Lipsă de egoism. Să faci ceva care te costă, dar care ajută pe altcineva. Pare să priceapă: Se spune că fiecare faptă cu caracter dezinteresat se reduce, în cele din urmă, la manipulare sau la selecţia rudelor, sau la reciprocitate, sau cam aşa ceva, dar e greşit. Aş putea...

Îmi închid ochii. Chestia asta-i mai dificilă decât m-am aşteptat.

— Aş fi putut fi fericită ştiind doar că bietul Kai e în regulă, că draga de Connie e fericită. Chiar dacă nu mă avantaja nicio iotă, chiar dacă mă costa, chiar dacă nu exista nicio şansă să-i mai văd vreodată pe vreunul din ei. Aproape fiecare preţ plătit ar fi meritat, doar ca să ştiu că ei sunt în regulă.

— Doar ca să crezi că erau...

Deci, n-ai văzut-o în timpul ultimelor cinci construcţii. Aşadar, el n-a mai tras la sorţi schimbul tău de când eraţi în Săgetător. Dorm doar. Poate data viitoare...

— Deci, nu verifici, spune Dix încetişor; sângele îi bulbuceşte pe buza de sus; nu pare să bage de seamă.

— Nu verificăm.

Numai că am făcut-o, şi-acum ei sunt morţi. Sunt morţi amândoi. Cu excepţia acelor micuţe nucleotide canibalizate pe care maimuţoiul le-a reciclat în acest fiu al meu, defect şi prost adaptat.

Suntem singurele creaturi cu sânge cald pe o distanţă de o mie de ani-lumină, şi sunt atât de singură!

— Îmi pare rău, şoptesc şi m-aplec în faţă, şi ling sângele-nchegat de pe buzele lui învineţite şi însângerate.

Demult de tot, pe Pământ - demult, pe vremea când mai exista un Pământ - trăiau nişte animăluţe numite pisici. Am avut un motan o vreme. Uneori îl priveam dormind cu orele:

lăbuțe şi mustăți, şi urechi, toate zvâcnind nebuneşte în timp ce vâna o pradă imaginară de-a lungul şi de-a latul cine ştie căror peisaje pe care creierul său adormit le făcea să apară.

Aşa arată şi fiul meu când maimuțoiul se strecoară, târându-se ca un vierme, în visele lui.

Imaginea-i aproape identică pentru a mai merita să fie numită metaforă: cablul îi intră-n cap asemenea unui soi de parazit care se hrăneşte printr-un cablu cu fibră optică de modă veche, acum, că opțiunea wireless e arsă. Sau, mai bine zis, se hrăneşte cu sila, presupun: otrava curge în capul lui Dix, nu din el.

N-ar trebui să fiu aici. Nu mie tocmai ce mi-a sărit țandăra în legătură cu violarea intimității? (Tocmai! În urmă cu douăsprezece zile-lumină. Totu-i relativ.) Şi, cu toate astea, chiar nu văd nici pic de intimitate pe care Dix ar avea-o de pierdut: nu tu ornamente pe pereți, nu tu opere de artă sau hobbyuri, nu tu consolă de-nfăşurat în jurul corpului. Jucăriile sexuale, ubicue în fiecare apartament, stau nefolosite pe rafturile lor; aş fi presupus că era pe anafrodiziace, dacă experiența recentă nu mi-ar fi demonstrat contrarul.

Ce fac? E ăsta vreun soi de instinct matern pervertit, vreo exprimare vestigială a unei subrutine materne din Pleistocen? Am devenit într-o proporție atât de mare doar un robot, m-a trimis trunchiul meu cerebral aici să-mi păzesc copilul?

Să-mi păzesc perechea?

Iubit sau larvă, abia dacă mai contează: apartamentul lui e-o cochilie goală, nu-i nimic din Dix aici. Iar acela nu-i decât abandonatul său trup, cel care zace acolo, în pseudopod, cu degetele zvâcnind, cu ochii tremurând sub pleoapele închise într-o reacție indirectă la locul în care-i umblă mintea, oricare va fi fiind acela.

Ei nu ştiu că sunt aici. Maimuțoiul nu ştie, pentru că i-am ars ochii băgăreți acum un miliard de ani, iar fiul meu nu ştie că-s aici fiindcă... ei bine, fiindcă, pentru el, în acest

moment nu există niciun aici.

Ce se presupune c-ar trebui să cred despre tine, Dix? Absolut nimic din toate astea nu are sens. Până şi limbajul tău corporal arată ca şi cum ai fi crescut într-o cuvă - numai că sunt departe de-a fi prima ființă umană pe care-ai văzut-o vreodată. Ai crescut într-o companie bună, cu oameni pe care-i cunosc, cu oameni în care am încredere. În care aveam încredere.

Cum de-ai sfârşit prin a fi de partea cealaltă a baricadei? Cum de te-au lăsat să te furişezi?

Şi de ce nu m-au prevenit în legătură cu tine?

Da, există reguli. Există amenințarea supravegherii de către duşman în timpul lungilor nopți moarte, amenințarea... altor pierderi. Dar aşa ceva e fără precedent. Cu siguranță, cineva ar fi putut să lase ceva, vreun indiciu îngropat într-o metaforă prea subtilă pentru ca nătărăii s-o descifreze...

Ce n-aş da să te pot spiona, să pot sparge cablul ăla, să văd ce vezi acum.

Nu pot să risc, desigur; m-aş da de gol în clipa în care aş încerca să prelevez orice în afară de un baud elementar, şi...

... ia stai o secundă...

Frecvența aia a bauzilor e mult prea scăzută. Nu-i suficientă nici măcar pentru grafică de rezoluție înaltă, ce să mai vorbim de senzații tactile şi olfactive. Eşti încastrat într-o lume-cadru-de-sârmă, în cel mai bun caz.

Şi, cu toate astea, uită-te la tine cum îi dai bătaie! Degetele, ochii - ca ai unei pisici care visează şoareci şi plăcinte cu mere. Ca mine când urmăream înregistrări cu oceane demult pierdute şi cu piscurile munților Terrei, asta înainte să învăț că să trăieşti în trecut era doar un alt mod de a muri în prezent. Viteza biților spune că asta-i de abia o miră de reglaj, un semnal de test; trupul tău spune însă că eşti scufundat într-o cu totul altă lume. Cum te-o fi păcălit maşina aia să tratezi zeama asta chioară ca pe un ospăț?

De ce ar vrea măcar una ca asta? Te prinzi mai bine ce-i cu datele atunci când chiar le poți prinde şi gusta, şi auzi;

creierele noastre sunt croite pentru nuanțe mult mai bogate decât nişte caneluri şi niscai diagrame de dispersie. Cele mai seci şedințe informative tehnice sunt cu mult mai senzuale decât asta. De ce să te mulțumeşti c-o imagine schematică atunci când poți picta în uleiuri şi cu holograme?

De ce simplifică cineva ceva? Pentru a reduce mulțimea de variabile.

Pentru a controla incontrolabilul.

Kai şi Connie. Ei, păi ăia chiar erau o pereche de colecții de date incontrolabile, încâlcite. Înainte de accident. Înainte ca scenariul să se simplifice.

Cineva ar fi trebuit să mă fi prevenit în ceea ce te priveşte, Dix.

Poate că a şi încercat cineva.

Şi uite-aşa se brodeşte că fiul meu părăseşte cuibul, se-nchistează într-o carapace de cărăbuş şi pleacă la o plimbărică prin împrejurimi. Nu-i singur: unul dintre operatori teleghidați ai maimuțoiului îl însoțeşte afară, pe fuzelajul lui *Eri,* de teamă ca nu cumva Dix să se dezechilibreze şi să cadă-napoi, în trecutul înstelat.

Poate că ăsta nu va fi niciodată mai mult decât un antrenament, poate că acest scenariu - avarierea catastrofică a sistemelor de control, maimuțoiul şi copiile lui de siguranță deconectate, toate sarcinile de întreținere brusc aruncate-n cârca celor în carne şi oase - e o repetiție cu costume pentru o criză care nu va surveni niciodată. Dar chiar şi cel mai puțin probabil scenariu converge spre certitudine pe durata vieții unui univers; aşa că facem totul ca să fie făcut. Exersăm. Ne ținem răsuflarea şi ne năpustim afară. Avem un termen-limită strâns: chiar şi băgați în armură, dacă ne mişcăm la viteza asta, radiațiile de pe fundalul deplasării spre albastru ne-ar coace-n câteva ore.

Lumi au trăit şi-au murit de când am folosit ultima oară adaptorul din costumul meu.

— Cimpanzeule.

— Aici ca-ntotdeauna, Sunday.

Dulce şi nesincer, şi prietenos. Ritmul uşor al psihopatului cu îndelungă practică.

— Ştiu ce faci!

— Nu înțeleg.

— Crezi că nu văd ce se petrece? Construieşti următoarea lansare. Ai parte de prea multe necazuri cu vechea gardă, aşa că o iei de la zero cu oameni care nu-şi amintesc zilele de demult. Oameni pe care… pe care i-ai simplificat.

Maimuțoiu' nu scoate-o vorbă. Transmisiunea dronei îl arată pe Dix cățărându-se peste o regiune care-i un talmeş-balmeş de amestecuri de bază, metal şi bazalt.

— Doar că nu poți creşte un copil uman, nu de unul singur.

Ştiu c-a-ncercat: nu există nicio înregistrare a lui Dix niciunde în manifestul navei înainte ca el să fi ajuns pe la jumătatea adolescenței, când pur şi simplu a apărut într-o bună zi şi nimeni n-a pus nicio întrebare în legătură cu asta, pentru că nimeni…

— Uite ce-ai făcut din el! E grozav la frazele cu condiționalul dacă/atunci. N-ai cum să-l bați la calculat şi la comenzi computerizate de tipul „execută B cât timp A este adevărat". Dar nu poate să gândească. Nu poate să facă nici cele mai simple salturi intuitive. Eşti ca unul dintre… - îmi aduc aminte un mit pământean, din vremurile când cititul nu părea aşa un mod obscen de a-ți irosi viața -… dintre acei lupi care-ncearcă să crească un copil uman. Poți să-l înveți cum să se mişte de colo-colo pe mâini şi genunchi, poți să-l înveți despre dinamica relațiilor dintr-o haită, dar nu-l poți învăța cum să meargă pe picioarele din spate sau cum să vorbească, sau să fie om, pentru că eşti mult prea al dracului de prost, maimuțoiule, şi, în cele din urmă, ți-ai dat şi tu seama de asta. Şi de-aia mi l-ai aruncat mie-n brațe. Crezi că-l pot repara pentru tine.

Fac o pauză şi-o încercare de-a câştiga avantajul prin sacrificarea unei piese:

— Dar nu-nseamnă nimic pentru mine. Înțelegi? E mai puțin decât nimic, e-o sursă de probleme. Un spion, cheltuirea spasmodică a oxigenului molecular. Dă-mi un singur motiv pentru care n-ar trebui să-l încui acolo, afară, pân' se coace.

— Eşti mama lui, spune, pentru că maimuțoiul a citit totul despre selecția rudelor şi e prea prost pentru a pricepe nuanțele.

— Eşti un idiot.

— Îl iubeşti.

— Nu.

În piept mi se formează un bulgăre de gheață. Gura mea pronunță cuvinte; ele ies bine chibzuite şi lipsite de orice inflexiune:

— Nu pot iubi pe nimeni, maşină descreierată ce eşti! De-asta sunt aici. Tu chiar crezi că ei ar fi pus în pericol prețioasa ta misiune fără de sfârşit cu nişte păpuşele de sticlă care aveau nevoie să formeze relații?

— Îl iubeşti.

— Pot să-l omor oricând vreau. Şi asta-i exact ce-o să şi fac dacă nu muți poarta.

— Te-aş opri, spune maimuțoiul, blajin.

— Asta-i destul de simplu de făcut. Mută pur şi simplu poarta şi-amândoi obținem ceea ce vrem. Sau poți să rămâi tare pe poziții şi să-ncerci să-mpaci nevoia ta de înrâurire a unei mame cu intenția mea pentru îndeplinirea căreia m-am legat prin jurământ de a-i suci gâtu' răhățelului ăluia. Avem o călătorie lungă înaintea noastră, cimpanzeule! Şi s-ar putea să afli că nu-s chiar atât de uşor de scos din ecuație cum au fost Kai şi Connie.

— Nu poți pune punct misiunii, spune, aproape tandru. Ai încercat deja asta.

— Păi, aici nu-i vorba de încetarea misiunii. Aici nu-i vorba decât de uşoara ei încetinire. N-o să se mai țină seama de scenariul tău optim. De-acum, singurul mod în care poarta aia mai are vreo şansă să fie terminată vreodată e salvarea

Insulei sau uciderea prototipului tău. Tu hotărăşti ce şi cum.

Raportul costuri versus randament e destul de simplu de calculat. Maimuțoiul îl poate rezolva într-o clipită. Dar tot nu spune nimic. Tăcerea se-ntinde. Caută o altă opțiune, pot să pun pariu. Caută să descopere un mod de-a ocoli problema. Pune sub semnul întrebării înseşi premisele scenariului, încercând să hotărască dacă eu chiar vorbesc serios, dacă tot ce-a-nvățat din cărți despre iubirea de mamă chiar poate fi atât de departe de adevăr. Poate că sondează ratele istorice ale omorurilor comise între membrii aceleiaşi familii, căutând vreo portiță de scăpare. Şi, din câte ştiu, chiar s-ar putea să existe vreuna. Dar maimuțoiul nu-i ca mine, e un sistem mai simplu care încearcă să înțeleagă unul mai complicat decât el, iar asta îmi oferă mie avantajul.

— O să-mi fii datoare, spune în cele din urmă.

Aproape izbucnesc în râs:

— Ce?

— Sau o să-i spun lui Dix că ai amenințat că-l omori.

— Dă-i bătaie!

— Nu vrei ca el să ştie.

— Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie dacă are sau nu habar. Ce crezi, c-o să-ncerce să mă omoare la rândul lui? Crezi c-o să pierd un amant?

Şi zăbovesc asupra ultimului cuvânt, lungindu-l ca să arăt cât e de absurd.

— O să pierzi încrederea lui. Aveți nevoie să vă încredeți unul în altul aici,

— Oh, sigur că da! Încredere! Însăşi afurisita de fundație a acestei misiuni.

Maimuțoiul nu mai spune nimic.

— De dragul argumentației, adaug după un timp, să presupunem c-aş fi de acord. Ce ți-aş datora, mai exact?

— O favoare, îmi răspunde Cimpanzeul. Ce urmează a-mi fi făcută în viitor.

Fiu-miu pluteşte acum inocent pe fundalul stelelor, iar viața-i atârnă-n balanță.

Dormim. Maimuțoiu' corectează fără tragere de inimă o multitudine de mici traiectorii. Pun ceasul deşteptător să mă trezească o dată la fiecare două săptămâni, îmi mai ard un picuț lumânarea vieții, în caz că inamicu' încearcă să mă mai înşele înc-o dată; dar pân-acum pare să se comporte aşa cum se cuvine.

DHF428 sare spre noi în adaosurile în stop-cadru ale momentelor unei vieți, înşirate ca mărgelele pe-un şirag infinit. Zona de lucru a fabricii alunecă spre tribord, sub ochii noştri: rafinării, rezervoare şi fabrici nanofabricate, roiuri de maşini von Neumann care se dezvoltă şi se canibalizează şi se reciclează una pe alta în blindaje şi ansambluri de circuite, remorchere şi piese de schimb. Cea mai rafinată tehnologie a omului de Cro-Magnon se transformă şi intră-n metastază de-a lungul şi de-a latul universului ca un cancer în vehicul blindat.

Şi, atârnând ca o draperie între această zonă şi noi, sclipeşte o formă de viață iridescentă, fragilă şi nemuritoare şi inimaginabil de extraterestră, care reduce la țărână tot ce-a realizat vreodată specia mea prin simplul, extraordinarul fapt al prezenței sale. N-am crezut niciodată-n zei, în binele universal şi-n răul absolut. Am crezut mereu doar în ce merge şi ce nu. Tot restu-i fum şi-oglinzi, o iluzie menită să-i manipuleze pe răcanii ca mine.

Dar cred în Insulă, pentru că nu-s obligată s-o fac. Ea nu are nevoie să fie acceptată pe baza credinței: se-ntrevede-n fața noastră, existența ei e-un fapt empiric. N-o să-i cunosc niciodată mintea, n-o să cunosc niciodată detaliile originii şi evoluției sale. Dar pot s-o văd: uriaşă, uluitoare, atât de complet inumană încât nu se poate abține să nu fie mai bună decât noi, mai bună decât orice am putea deveni noi vreodată.

Cred în Insulă. Mi-am pus în joc propriul fiu pentru a-i salva ei viața.

L-aş omorî ca să-i răzbun ei moartea.

Şi încă e posibil să mai trebuiască s-o fac.

În toate aceste milioane de ani irosiți, am făcut, în sfârşit, ceva demn de toată lauda.

Apropierea finală.

Reticule-n interiorul unor reticule se aliniază în fața mea, un infinit regres hipnotic al centrelor fixându-se pe țintă. Chiar şi acum, la doar câteva minute înainte de combustie, distanța reduce poarta nenăscută pân-o face invizibilă.

Nu va exista niciun moment când destinația noastră va putea fi surprinsă cu ochiul liber. Băgăm ață-n ac mult prea repede: va fi înapoia noastră înainte s-o aflăm.

Sau, dacă toate rectificările cursului nostru sunt greşite fie şi cu lățimea unui fir de păr - dacă, spre exemplu, curba noastră de un bilion de kilometri e în derivă fie şi cu o mie de metri -, vom fi nişte oameni morți. Înainte să ne dăm seama.

Instrumentele noastre raportează că suntem cu precizie la țintă. Maimuțoiul îmi zice că suntem cu precizie la țintă. *Eriophora* cade în față, trasă la nesfârşit prin vid de propria sa masă în mod magic deplasată.

Mă-ntorc spre vederea panoramică oferită de drone şi retransmisă din fața noastră. E o fereastră spre istorie - chiar şi acum, se manifestă un decalaj în timp de câteva minute -, dar trecutul şi prezentul se-ntrec într-o cursă, fiind tot mai aproape de convergență cu fiecare corsec. Poarta proaspăt fabricată pluteşte amenințător, întunecată şi rău prevestitoare pe fundalul stelelor, o uriaşă gură căscată construită pentru a devora realitatea însăşi.

Vonele, rafinăriile, liniile de asamblare: parcate în lateral în coloane verticale, cu sarcinile îndeplinite, supraviețuind după ce utilitatea lor nu mai există, anihilarea lor colaterală fiind iminentă. Mi-e milă de ele, nici măcar nu ştiu din ce motiv. Întotdeauna mi-e. Aş vrea să le pot scoate de-acolo şi să le iau cu noi, să le reînrolez pentru următoarea construcție - dar regulile economiei ajung pretutindeni şi ele spun că e mai ieftin să ne folosim uneltele o dată şi-apoi să le-aruncăm cât colo.

O regulă pe care maimuțoiul pare s-o pună la suflet mai mult decât s-a aşteptat cineva vreodată.

Măcar am menajat Insula. Aş vrea să fi putut sta o vreme. Primul contact cu o inteligență cu adevărat extraterestră şi ce schimbăm? Semne de circulație. Asupra a ce stăruie Insula atunci când nu pledează pentru propria viață?

M-am gândit să-ntreb. M-am gândit să mă trezesc când decalajul de timp scade de la prohibitiv la incomod abia, să elaborez vreo limbă creolă care să poată cuprinde adevărurile şi filozofiile unei minți mai mari decât întreaga umanitate. Ce fantezie puerilă! Insula există cu mult dincolo de groteştile procese darwiniste care-mi modelează mie carnea. Nu poate exista nicio cuminecare aici, nicio întâlnire a minților, îngerii nu stau de vorbă cu furnicile.

Mai puțin de trei minute până la combustie. Văd luminița la capătul tunelului. Incidentala maşină a timpului de care dispune *Eri* abia dacă mai priveşte spre trecut de-acum, aproape că pot să-mi țin răsuflarea în decursul tuturor celor câtorva secunde pe care atunci trebuie să le mai depăşească acum. Încă suntem fix la ținta noastră, conform tuturor surselor.

Sistemul tactic bipăie.

— Primesc un semnal, raportează Dix, şi da: în inima tancului, soarele pâlpâie din nou.

Inima-mi face un salt: îngerul va sta totuşi de vorbă cu noi? E-un „mulțumesc", poate? Un tratament pentru moartea termică? Dar…

— E-n fața noastră, murmură Dix, în timp ce înțelegerea bruscă a ce se întâmplă îmi pune-un nod în gât.

Două minute.

— Cumva, om fi calculat greşit, şopteşte Dix. N-am mutat suficient de departe poarta.

— Ba am făcut-o, spun.

Am mutat-o fix atât de departe cât ne-a spus Insula s-o facem.

— E încă-n fața noastră! Uită-te la soare!

— Uită-te la semnal! îi zic.

Pentru că nu seamănă deloc cu ostenitoarele semne de circulație pe care le-am urmat sârguincios pe ultimele trei bilioane de kilometri. E aproape… la întâmplare, cumva. E la pleasnă, e panicat. E urletul brusc, cuprins de spaimă a ceva luat cu totul şi cu totul prin surprindere, căruia nu i-au mai rămas decât vreo câteva secunde insuficiente pentru a acționa. Şi, cu toate că n-am mai văzut niciodată până acum acest model de puncte şi vârtejuri, ştiu exact ce trebuie să spună.

Stop. Stop. Stop. Stop.

Noi nu punem stop. Nu există nicio forță în tot universul care să ne mai poată încetini măcar. Trecutul este egal cu prezentul; *Eriophora* plonjează prin centrul porții într-o nanosecundă. Inimaginabila masă a negrei sale inimi de gheață înhață o dimensiune îndepărtată şi-o târăşte aici şi acum, în timp ce aceasta urlă. Portalul pornit deja erupe în spatele nostru, înfloreşte într-o coroană măreață, orbitoare, a cărei fiecare lungime de undă e letală pentru orice ființă vie. Filtrele noastre de la pupă se-nchid ermetic, cu străşnicie.

Frontul de undă pârjolitor ne urmăreşte în beznă, aşa cum a mai făcut-o de atâtea mii de ori înainte. Cu timpul, chinurile facerii se vor domoli, ca întotdeauna. Gaura de vierme se va linişti în inelul său. Şi poate, poate că vom fi încă suficient de aproape pentru a întrezări vreo nouă monstruozitate transcendentă ivindu-se prin acea poartă magică.

Mă întreb dacă voi veți băga de seamă cadavrul pe care l-am lăsat în urmă.

— Poate că ne-a scăpat ceva, spune Dix.

— Ne-a scăpat aproape totul, îi răspund.

DHF428 se deplasează spre roşu în urma noastră. Artefacte lenticulare ne fac cu ochiul din oglinda retrovizoare; poarta s-a stabilizat şi gaura de vierme este în rețea, suflând, din imensa ei gură de metal, lumină şi spațiu, şi timp într-o

bulă iridescentă. Vom continua să ne uităm peste umăr chiar până când vom depăşi Limita Rayleigh, cu mult dincolo de punctul până la care ar mai fi putut aduce ceva bun.

Până acum încă n-a ieşit nimic.

— Poate că numerele noastre erau incorecte, încearcă el. Poate c-am făcut o greşeală.

Numerele noastre erau corecte. Nu trece-o oră fără să le verific, iar şi iar. Insula pur şi simplu are... duşmani, presupun.

Victime, oricum.

Am avut dreptate-n legătură cu un singur lucru, totuşi. Căcănaru' ăla era deştept. Să ne vadă venind, să-şi dea seama cum să comunice cu noi; cum să ne folosească apoi ca pe-o armă, să transforme o amenințare la adresa propriei sale existențe într-o...

Presupun că „plici de muşte" e-un termen la fel de bun ca oricare altul.

— Poate c-a fost un război, bâigui. Poate că voia proprietatea imobiliară. Sau poate că a fost doar o... ciorovăială-n familie.

— Poate că n-a avut habar, sugerează Dix. Poate c-a crezut că acele coordonate indicau un loc pustiu.

De ce-oi fi crezând una ca asta, mă-ntreb. De ce ți-o fi păsând măcar?

Şi-apoi îmi devine limpede: nu-i pasă, nu de Insulă, oricum. Nu mai mult decât i-a păsat vreodată până acum. Nu inventează aceste alternative trandafirii pentru el însuşi.

Fiul meu încearcă să mă consoleze pe mine.

N-am nevoie să fiu menajată, totuşi. Am fost o proastă: mi-am permis să cred în viața fără conflict, în simțirea fără ispitire, fără păcat. Pentru puțin timp, am sălăşluit într-o lume a viselor, unde viața era lipsită de egoism şi incapabilă de manipulare, unde fiecare ființă vie nu se lupta pentru a exista cu prețul altei vieți. Am divinizat ceva ce nu puteam înțelege, când, până la urmă, totul era mult prea uşor de înțeles.

Dar acum sunt mai bună.

S-a terminat: o altă construcție, un alt punct de referință, o altă felie de viață de neînlocuit ce va aduce sarcina noastră cu nimic mai aproape de îndeplinire. Nu contează cât de plini de succes suntem. Nu contează cât de bine ne facem treaba. „Misiune îndeplinită" e o expresie lipsită de sens pe *Eriophora,* un oximoron ironic, în cel mai bun caz.

S-ar putea ca într-o bună zi să apară un eşec, dar nu există nicio linie de sosire, de final. Vom merge veşnic mai departe, târându-ne de-a lungul universului ca furnicile, trăgând după noi superautostrada noastră dată dracului.

Mai am încă atât de mult de învățat!

Barem fiul meu e aici să mă învețe.